

Woononderzoek Berflo Es Zuid Nulmeting

Niek Berends
2007

Nulmeting Woononderzoek Berflo Es Zuid

Een onderzoek naar de gevolgen voor de bewoners van de herstructurering in Berflo Es Zuid voor woontevredenheid en financiële ruimte.

Niek Berends

Wijkraad Berflo Es
Hengelo, 4 augustus 2007

Begeleiders:
Dr. P.J. Klok (Universiteit Twente)
Dhr. G. Walgemoed (Bewonerscommissie Berflo Es Zuid)

Samenvatting

In opdracht van de Bewonerscommissie Berflo Es Zuid is er een start gemaakt met het onderzoeken van de woonbeleving en financiële ruimte van de bewoners van deze buurt. De reden voor dit onderzoek is de geplande herstructurering in deze wijk, die behoort tot één van de 56 aandachtswijken in het kader van het Grotestedenbeleid. Door deze herstructurering worden 310 huurwoningen gesloopt en vervangen door nieuwbouwwoningen. De Bewonerscommissie is benieuwd naar veranderingen in woonbeleving en financiële ruimte als gevolg van de herstructurering. Om veranderingen te kunnen constateren is een beeld van de huidige stand van zaken noodzakelijk.

De huidige stand van zaken is door middel van een nulmeting in kaart gebracht. De nulmeting is uitgevoerd door middel van het houden van een schriftelijke enquête in de buurt. Alle 310 bewoners van het plangebied hebben een vragenlijst ontvangen. Van de 310 enquêtes zijn er 93 reutour gestuurd.

Uit de nulmeting blijkt dat de bewoners relatief tevreden zijn over de huidige woonsituatie. Desalniettemin dreigt een groot gedeelte van de bewoners de buurt te verlaten als gevolg van de herstructurering. De verwachte hoogte van de nieuwe huurprijs vormt de grootste beweegreden om de buurt te verlaten.

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	5
1. Inleiding.....	6
2. Probleemstelling.....	7
2.1 Probleemstelling.....	7
2.2 Woongeluk.....	8
2.3 Financiële situatie.....	9
3. Onderzoeksmethoden.....	11
3.1 Responsstrategie.....	11
3.2 Vragenlijst.....	12
3.2.1. Algemene vragen.....	12
3.2.2. Woontevredenheid.....	13
3.2.3. Financiële situatie.....	13
3.2.4. Toekomstperspectief.....	14
4. Resultaten.....	15
4.1 Algemene resultaten.....	15
4.2 'Woongeluk'.....	18
4.2.1 Fysiek.....	18
4.2.2 Sociaal.....	19
4.2.3 Overlast, vervuiling en veiligheid.....	20
4.2.4 Vergelijking van cijfers.....	21
4.2.5 Mate van belangrijkheid.....	22
4.3 'Financiële situatie'.....	23
4.4 Toekomstperspectief'.....	25
5. Conclusie.....	28
6. Aanbevelingen.....	29
Literatuurlijst.....	30
Bijlagen.....	31

Voorwoord

Vanaf maart tot en met juni 2007 heb ik mij bezig gehouden met het uitvoeren van mijn bacheloropdracht. Deze bacheloropdracht geldt als afsluiting van mijn bacheloropleiding Bestuurskunde aan de Universiteit Twente. De opdracht betreft een onderzoek naar de woontevredenheid en de financiële ruimte van bewoners van de buurt Berflo Es Zuid in Hengelo. Het onderzoek is aangevraagd door de Bewonerscommissie van de wijk Berflo Es Zuid en de wijkraad Berflo Es, en is vervolgens via de Wetenschapswinkel op de Universiteit Twente bij mij terechtgekomen.

Graag wil ik hier van de gelegenheid gebruiken maken om een dankwoord uit te spreken naar Dr. P.J. Klok. Hij heeft mij namens de Universiteit Twente geholpen en ondersteund bij het realiseren van dit onderzoek. Vanuit de Berflo Es is mij hulp aangeboden door Dhr. Walgemoed van de Bewonerscommissie en Dhr. Roemaat van de Wijkraad Berflo Es. Naast hulp van de betreffende instanties heb ik ondersteuning aangeboden gekregen vanuit St. Joseph Wonen. Zij heeft vol enthousiasme meegewerkt aan het mogelijk maken van het verspreiden van de vragenlijsten

Niek Berends
Hengelo
Augustus 2007

1. Inleiding

De buurt Berflo Es Zuid in Hengelo maakt deel uit van de wijk Berflo Es. Deze wijk is door de overheid aangewezen als één van 56 aandachtswijken in het kader van het Grotestedenbeleid. Als gevolg van deze aanstelling is er in de buurt Berflo Es Zuid een herstructureringsprogramma opgezet om de wijk een beter aanzicht te geven. Door dit herstructureringsprogramma worden in Berflo Es Zuid 310 huurwoningen gesloopt. Deze huurwoningen bestaan uit 206 laagbouwoningen en 104 etagewoningen. Voor de 310 te slopen woningen zullen 245 nieuwe woningen in de plaats komen. Het plangebied betreft de volgende straten: de Alexanderstraat, de Eduardstraat, de Hendrikstraat, de Jules Haeckstraat, de Leonardstraat, de Gerardstraat en de Maartenstraat. De sloop van de huidige woningen zal na de zomer van 2007 van start gaan. De totale herstructurering zal gerealiseerd worden in drie verschillende fasen, waarvan de eerste na deze zomer van start gaat en de laatste aan het eind van 2010 afgerond zou moeten zijn. De huidige huurwoningen zijn allen eigendom van St. Joseph Wonen. In de samenwerkingsovereenkomst voor de Berflo Es is afgesproken dat St. Joseph Wonen de regie heeft over de herstructurering en planuitvoering van het deelgebied (Buurtplan Berflo Es Zuid, 2006).

Als gevolg van de herstructurering heeft de Bewonerscommissie Berflo Es Zuid gevraagd om een onderzoek naar de gevolgen van de herstructurering voor de bewoners van de buurt. De Bewonerscommissie Berflo Es Zuid speelt een actieve rol in de wijk. Zij is erg begaan met de het leven van de bewoners. De Wijkraad Berflo Es geeft haar hierin ondersteuning en helpt waar dat nodig en mogelijk is. De Bewonerscommissie heeft het verzoek voor dit onderzoek bij de Wetenschapswinkel van de Universiteit Twente ingediend.

Het doel van het onderzoek is om te weten te komen of het herstructureringsprogramma daadwerkelijk leidt tot een betere woonbeleving van de bewoners van de wijk. Tevens is de bewonerscommissie geïnteresseerd in de veranderingen van de financiële situatie van de bewoners. Door de renovatie verwacht men dat de toekomstige huurprijzen aanzienlijk hoger zullen uitvallen. De vraag is of deze kostenverhoging voor de bewoners te overbruggen is. Om na de herstructurering uitspraken over deze verandering te kunnen doen is het noodzakelijk om te weten hoe de situatie voor de herstructurering is. Mijn deel van het totale onderzoek is dan ook het verwerven van relevante informatie over de huidige leef- en woonsituaties van bewoners van het plangebied. Mijn deel van het onderzoek zal dienen als nulmeting voor het 'totale' onderzoek.

Het rapport zal van start gaan met de probleemstelling van het onderzoek en de plaats die het krijgt in het totale onderzoek (2.1). Vervolgens zullen de concepten 'woongeluk' (2.2) en 'financiële situatie' (2.3) worden uitgewerkt. In hoofdstuk 3 komen de onderzoeksmethoden aan bod. In dit hoofdstuk komt allereerst de responsstrategie aan bod, gevolgd door de opbouw van de vragenlijst. De resultaten van het onderzoek worden besproken in hoofdstuk 4. De resultaten worden opgesplitst in de paragrafen 'algemeen', 'woongeluk', 'financiële situatie' en 'toekomstperspectief'. De conclusies van het onderzoek volgen in hoofdstuk 5, waarna het geheel wordt afgesloten met een aantal aanbevelingen in hoofdstuk 6.

2. Probleemstelling

In dit hoofdstuk wordt zowel de probleemstelling voor het totaalonderzoek als de probleemstelling voor de nulmeting besproken (2.1). Vervolgens wordt in paragraaf 2.2 het begrip woongeluk besproken en uitgelicht aan de hand van relevante literatuur en bestaand onderzoek. In paragraaf 2.3 hetzelfde nogmaals gedaan, maar dan voor het concept 'financiële situatie'.

2.1 Probleemstelling

Het uitgangspunt voor het onderzoek is de opdracht die ik namens de Bewonerscommissie Berflo Es Zuid, via De Wetenschapswinkel, in januari voorgelegd heb gekregen. Deze opdracht luidde als volgt:

*Is het netto besteedbare inkomen van de huishouders/bewoners, na aftrek van de bruto woonlasten, na de renovatie erg veranderd? En ... heeft dat voor sommige bewoners wellicht serieuze consequenties voor hun "ruimte in de knip"?
Is de 'woon-geluksbeleving' door de renovatie meetbaar toegenomen?"*

De opdracht geldt voor mij als een bacheloropdracht. Hierdoor heb ik maar een beperkte hoeveelheid tijd tot de beschikking en het is voor mij dan ook niet mogelijk om het totale onderzoek te verrichten. Na overleg met de betrokken partijen is afgesproken dat ik mij zal beperken tot het opzetten en uitvoeren van een nulmeting voor het onderzoek. Aan mij is dus de taak om door middel van onderzoek een beeld te krijgen en vast te leggen van de huidige situatie in de Berflo Es Zuid. Op basis van de door mij verkregen resultaten kunnen andere studenten of onderzoekers het onderzoek een vervolg geven.

Doordat mijn deel van het onderzoek zich beperkt tot de nulmeting, verandert ook de probleemstelling. De probleemstelling die van toepassing is op mijn gedeelte van het onderzoek is:

Hoe is de woon-geluksbeleving van de bewoners van Berflo Es Zuid op het moment voor de herstructurering en wat is het netto besteedbare inkomen na aftrek van de woonlasten?

Het begrip 'woon- en leefbaarheid' is een relatief breed begrip dat op vele manieren onderzocht kan worden. Dat geldt ook in mindere mate voor de het begrip 'financiële situatie'. Voordat wordt begonnen met het onderzoek is het daarom van belang te kijken welke vergelijkbare onderzoeken er al uitgevoerd zijn en hoe deze zijn opgezet.

Het merendeel van vergelijkbare onderzoeken op het gebied van woontevredenheid en leefbaarheid is verricht door overheidsinstanties. Vooral het ministerie van VROM heeft op dit gebied veel onderzoek verricht. Vergelijkbare onderzoeken worden echt niet alleen op landelijk niveau verricht. Ook bij de gemeente Hengelo zijn verscheidene onderzoeken bekend die zich richten op de leefbaar en woontevredenheid. Op basis van het onderzoek van deze twee onderdelen van de overheid is ook mijn onderzoek tot stand gekomen. In de volgende stukken wordt duidelijk op basis van welke literatuur ik het onderzoek heb opgezet. Tevens worden de begrippen 'woongeluk' en 'financiële situatie' verder geconceptualiseerd en geoperationaliseerd.

2.2 Woongeluk

“De tevredenheid van bewoners over het wonen in hun buurt wordt niet alleen bepaald door de kwaliteit van de woning zelf. Ook de inrichting van de woonomgeving, de veiligheid op straat, de aanwezigheid van voorzieningen en de manier waarop verschillende groepen met elkaar omgaan, spelen een belangrijke rol in het oordeel van bewoners over het wonen.” (wonen in Amsterdam, 2003)

Bij het begrip ‘woongeluk’ gaat het vooral om de mate van tevredenheid over verschillende aspecten van wonen. Deze tevredenheid zal dan ook het uitgangspunt gaan vormen voor het woongeluk van de bewoners. De vragenlijst zal zich concentreren op vragen betreft de tevredenheid over verschillende aspecten binnen de wijk en het wonen in de wijk. Enerzijds kan gevraagd worden naar tevredenheid in het algemeen. Anderzijds kan het begrip tevredenheid gekoppeld worden aan een ontelbaar groot aantal specifieke aspecten. De vraag is waar de grens moet liggen qua aantal aspecten dat gemeten moeten worden.

De gemeente Amsterdam heeft in onderzoek naar leefbaarheid een selectie gemaakt van aspecten die volgens hen een grote rol spelen bij leefbaarheid. Deze aspecten zijn: schoon, heel, mooi, veilig, prettig samenleven en de aanwezigheid van voorzieningen. In het rapport ‘Leefbaarheid in wijken’ uit 2004 wordt onderscheid gemaakt tussen 3 thema’s die van belang zijn bij onderzoek naar leefbaarheid. De omgeving wordt opgesplitst in fysiek en sociaal. Daarnaast wordt er een derde thema gevormd door overlast, criminaliteit en veiligheid. Als we kijken naar onderzoek naar leefbaarheid in Hengelo dan zien we dat de gemeente Hengelo in haar beleid streeft naar het volgende beeld wat betreft de leefbaarheid in Hengelose wijken: “Het uiteindelijke streefbeeld is het realiseren van veilige, schone en leefbare wijken, waar mensen plezierig samenleven, werken en recreëren.” (stadsmonitor Hengelo, 2003). De eerder genoemde drie thema’s zijn ook hier terug te vinden. Verder blijkt uit stadsmonitor Hengelo dat de ambitie van de gemeente Hengelo, betreft de sociale kwaliteit, bestaat uit “het ontwikkelen van een sociaal-maatschappelijke structuur die leidt tot een volwaardige deelname aan de samenleving vanuit alle lagen van de Hengelose bevolking”. Het gaat dan vooral om participatie van bewoners in maatschappelijke zaken en deelname aan de samenleving.

In mijn onderzoek naar de leefbaarheid en tevredenheid van de bewoners zal ook ik onderscheid maken tussen de drie thema’s fysieke omgeving, sociale omgeving, en het thema overlast, criminaliteit en veiligheid. Ondanks het feit dat deze thema’s niet los van elkaar staan en zelfs kunnen overlappen is het verstandig om deze splitsing te hanteren. Het komt de overzichtelijkheid van het geheel ten goede en ook heeft het voordelen bij het opstellen van de enquête. De bewoners zullen de mogelijkheid krijgen om aan elk aspect een bepaald belang toe te kennen. Op deze manier kan er een beeld worden gevormd van de prioriteiten die door de bewoners worden gesteld.

Fysieke omgeving

De fysieke omgeving wordt gevormd door materiele zaken als de woning, winkels, speelvoorzieningen, parkeergelegenheid en de aanwezigheid van groenvoorzieningen (Wonen op een rijtje, 2006). Bij de fysieke omgeving wordt er gekeken naar de aspecten die ook feitelijk worden gewijzigd door de herstructurering. Allereerst speelt de tevredenheid over de eigen woning een belangrijke rol. Vervolgens wordt aandacht besteed aan de mening van de bewoners over de ruimtelijke opzet van de wijk en de samenstelling van de verschillende woningen. Ook wordt er gekeken naar de onderwerpen groenvoorziening en parkeergelegenheid. Deze twee onderwerpen zijn in de voorbereiding van de herstructurering herhaaldelijk aangehaald en verdienen daarom ook specifieke aandacht. Bij het onderwerp groenvoorziening hoort ook het gebied rondom de Berflo beek. Tot besluit van de fysieke aspecten wil ik kijken naar de speelmogelijkheden voor de jeugd. Dit punt is in de voorbereiding van de herstructurering al meerdere malen aangehaald (waaronder in het buurtplan) en wordt daarom ook meegenomen in dit onderzoek. Bij speelmogelijkheden voor de jeugd wordt een onderscheid gemaakt tussen de twee leeftijdsgroepen van 4-12 jarigen

en van 12-18 jarigen. Dit onderscheid is gelijk aan het onderscheid dat wordt gemaakt in het Woononderzoek 2006 (Wonen op een rijtje, 2006)

Sociale omgeving

Naast fysieke eigenschappen spelen ook sociale eigenschappen een rol in de leefbaarheid en tevredenheid in de buurt. Het gaat om eigenschappen van de wijk die door bewoners zelf gecreëerd worden. Deze eigenschappen kunnen, behalve door de mensen zelf, ook door fysieke aspecten beïnvloed worden.

Bij het thema 'sociale omgeving' worden in de eerste plaats vragen gesteld met betrekking tot sociale cohesie. Sociale cohesie wordt in 'leefbaarheid van wijken' (ministerie van VROM, 2004) omschreven als de mate waarin de bewoners van een buurt onderlinge betrokkenheid en binding met mensen in de buurt ervaren. Vragen over aanwezige contacten met de buurtbewoners zullen ook worden gesteld (sociale interactie). Deze zullen zowel over de kwaliteit als over de kwantiteit van de contacten gaan. Een ander aspect van de sociale omgeving is de participatie van bewoners binnen maatschappelijke organisatie binnen de wijk. Ook vragen over de aanwezigheid van deze organisaties zullen aan de orde komen.

Overlast, criminaliteit en veiligheid

Dit thema staat grotendeels los van de vorige twee thema's en zal gemeten worden door vragen te stellen over de staat van verloedering en het gevoel van veiligheid in de wijk. Uit het onderzoek 'leefbaarheid en veiligheid Hengelo 2003' blijkt dat verloedering relatief hoog scoort in de wijk Berflo Es en dat mensen zich tegenwoordig steeds vaker onveilig voelen. Verloedering kan gemeten worden aan de hand van gegevens over vervuiling en vernieling in de wijk.

Elk hierboven omschreven aspect zal in de vragenlijst aan de orde komen aan de hand van enkele stellingen of omschrijvingen waarop de ondervraagde kan aangeven in hoeverre hij of zij hierover tevreden is en in welke mate de bewoners het betreffende aspect belangrijk vinden. Als een soort van overkoepelend aspect wordt aan de bewoners tevens gevraagd om de tevredenheid van de prijs-kwaliteitverhouding van hun woonsituatie weer te geven.

2.3 Financiële situatie

Onderzoek met betrekking tot de financiële zaken van de ondervraagde wordt normaal gesproken niet van harte ontvangen door de respondenten (Dijkstra, 1999). Het is daarom zaak om de bewoners niet te veel vragen te stellen over dit onderwerp. Alleen vragen die noodzakelijk zijn om gewenste gegevens te krijgen zullen worden gesteld.

Om inzicht te krijgen in de financiële situatie van de bewoners is het van belang te weten wat de inkomsten van het huishouden zijn. Volgens het CBS bestaat het huishoudeninkomen uit de som van de besteedbare inkomens van de afzonderlijke leden van het betreffende huishouden. Het besteedbare inkomen wordt vervolgens gemeten door de premies sociale zekerheid en andere betaalde overdrachten en de loon-, inkomsten- en vermogensbelasting af te trekken van het bruto-inkomen. Dit bruto-inkomen wordt gevormd door winst uit onderneming, bruto-inkomsten uit arbeid, inkomsten uit vermogen en bruto ontvangen overdrachten zoals WWB, AOW en WAO (CBS 2007).

In dit onderzoek wordt het begrip besteedbaar inkomen anders gedefinieerd. Om het besteedbare inkomen te bekijken vanuit de woonsituatie wordt gekeken naar de som van de inkomsten uit loon en uitkering van de individuele bewoners die deel uitmaken van het huishouden plus eventuele verkregen huurtoeslagen. Dit bedrag wordt vervolgens verminderd met de huur die betaald moet worden. Het bedrag dat wordt overgehouden door de bewoners zal gezien worden als de zogenaamde 'ruimte in de knip'. Verdere vaste lasten en premies worden buiten beschouwing gelaten aangezien zij niet of weinig relevant zijn voor dit onderzoek. De enige vaste lasten die nog gemeten kunnen worden zijn de

energiekosten. Een van de tekortkomingen van de huidige woningen is de relatief slechte isolatie. Verwacht wordt dan ook dat de stookkosten in de nieuwe situatie aanzienlijk lager zullen worden. Om dit te kunnen vaststellen zullen de huidige stookkosten gemeten moeten worden. Gezien de moeite die respondenten moeten nemen om deze gegevens op te zoeken is het de vraag of de bewoners hier duidelijke antwoorden op kunnen/willen geven.

3. Onderzoeksmethoden

Voor het verrichten van de nulmeting is er gekozen voor het houden van schriftelijke enquêtes in de vorm van vragenlijsten. De keuze voor schriftelijke vragenlijsten is gemaakt omdat met dit middel, in tegenstelling tot telefonische enquêtes of interviews, veel mensen zijn te benaderen en omdat voor dit middel weinig financiële middelen nodig zijn. De grootte van de buurt leent zich er bovendien goed voor om elk adres in het onderzoek mee te nemen. Om vragenlijsten te kunnen versturen zijn adresgegevens nodig. Deze gegevens worden beheerd door de eigenaar van de woningen, St. Joseph Wonen. In het kader van privacy op het gebied van adresgegevens is St. Joseph Wonen echter niet bevoegd adresgegevens te verstrekken aan derden. Om het privacyprobleem te omzeilen zijn de vragenlijsten met begeleidende brieven bij St. Joseph Wonen afgeleverd, waarna ze door medewerkers van St. Joseph Wonen zijn geadresseerd en gepost. Aangezien de sloop van de eerste woningen komende zomer gepland staat is al een aantal bewoners verhuisd (69 huishoudens). Deze groep bewoners heeft ook via St. Joseph Wonen een vragenlijst toegestuurd gekregen zodat ook deze bewoners in het onderzoek zijn opgenomen.

In dit onderzoek is de wijk Berflo Es Zuid de onderzoekseenheid. De analyse-eenheden worden gevormd door de huishoudens in het plangebied. In totaal worden er 314 vragenlijsten verstuurd. 245 naar huishoudens die deel uitmaken van het herstructureringsgebied wordt een vragenlijst gestuurd. De overige 69 vragenlijsten worden verzonden naar huishoudens die naar een andere woning/wijk zijn verhuisd met het oog op de komende herstructurering. Het gehele plangebied wordt bij het onderzoek betrokken dus het trekken van een steekproef is niet van toepassing. Door het gebruik van vragenlijsten worden mensen met een taal en/of leesachterstand benadeeld. Om deze groep tegemoet te komen is er de mogelijkheid geboden om hulp te krijgen bij het invullen van de vragenlijst.

3.1 Responsstrategie

Voor een onderzoek door middel van vragenlijsten is het een vereiste dat de respons zo hoog mogelijk is. Om dit te bewerkstelligen zijn een aantal maatregelen getroffen.

Allereerst is geprobeerd de vragenlijsten zo eenvoudig, overzichtelijk en zo kort mogelijk te houden zodat het invullen van de vragenlijst als een kleine moeite kan worden beschouwd. Op het eind van de vragenlijst is er ruimte voor de respondent voor eigen inbreng. Hierdoor kan de respondent zijn eigen standpunt duidelijk maken, waardoor het idee wordt gekweekt dat hij of zij een meer persoonlijke behandeling krijgt.

Bij het versturen van de vragenlijst via St. Joseph is gekozen voor een persoonlijke adressering, zodat het onderzoek een professionelere uitstraling krijgt. Dit komt de respons ten goede. Naast de vragenlijsten is er ook een begeleidende brief (zie bijlage I) meegestuurd waarin kort wordt toegelicht waarom het onderzoek wordt gehouden en wat het nut hiervan is. In de begeleidende brief wordt verder verwezen naar de mogelijke manieren om de vragenlijst in te leveren. Voor de bewoners die al verhuisd zijn uit de Berflo Es is een begeleidende brief opgesteld die speciaal aan hun situatie is aangepast.

De hoogte van de respons is in grote mate afhankelijk van het gemak waarmee de vragenlijst kan worden ingeleverd. Om de respondenten zoveel mogelijk tegemoet te komen zijn verschillende manieren aangeboden voor het inleveren van de vragenlijsten. Een van de manieren om de vragenlijst in te leveren is door de vragenlijst persoonlijk te overhandigen. In de week na dat de vragenlijsten zijn verstuurd ben ik twee avonden de buurt in gegaan om persoonlijk de vragenlijst bij de bewoners aan te deuren op te halen. Er is bewust gekozen om de vragenlijsten in de avonden op te halen. Tijdens dit dagdeel zijn relatief veel mensen thuis. Voor bewoners die op de desbetreffende avonden niet aanwezig waren is er het

alternatief om de vragenlijsten in te leveren bij de Berflo Buurt Balie. Deze buurtbalie bevindt zich bij de bewoners in de buurt en is voor veel bewoners bekend.

De bewoners die verhuisd zijn naar een andere wijk hebben de mogelijkheid gekregen om door middel van een retourenvelop de vragenlijst terug te sturen naar de Wijkraad. De retourenveloppen zijn van postzegels voorzien, zodat er geen extra kosten voor de respondent zijn.

Tenslotte is er een zogenaamde 'inloopmiddag' georganiseerd waar bewoners met vragen en/of opmerkingen terecht konden. De inloopmiddag is voornamelijk gericht op bewoners van allochtone afkomst. Bewoners van allochtone afkomst die problemen hebben met de Nederlandse taal konden hier persoonlijke begeleiding krijgen bij het invullen van de vragenlijst.

3.2 Vragenlijst

De opbouw van de vragenlijsten bestaat uit vier delen (zie bijlage I). De eerste groep vragen betreft vragen die gaan over algemene aspecten waardoor de resultaten voor verschillende groepen geanalyseerd kunnen worden. Het gaat hier voornamelijk om gegevens over de bewoners zelf en over de vorm van het huishouden. Het twee gedeelte heeft betrekking op woontevredenheid. Er wordt twee maal een lijst met specifieke aspecten getoond die allen te maken hebben met de woontevredenheid van de bewoners. Bij de eerste lijst kunnen de respondenten aangeven in hoeverre ze tevreden zijn over al deze aspecten. De tweede lijst is voorzien van de mogelijkheid om aan te geven welk belang de respondent toekent aan een specifiek aspect in het kader van woontevredenheid. Het derde deel van de enquête heeft grotendeels betrekking op de financiële situatie van de bewoners. Vragen over de hoogte van inkomen en huur komen hier onder andere aan bod. De vragenlijst eindigt met enkele vragen over het toekomstperspectief in relatie tot het wel of niet blijven wonen in de wijk, gevolgd door een vrije ruimte waar de bewoners een eigen inbreng kunnen plaatsen.

3.2.1 Algemene vragen

De algemene vragen bestaan uit een set van 6 meerkeuzevragen. De eerste vraag gaat over het type woning van de bewoners. Door middel van deze vraag kan eventueel een vergelijking gemaakt worden voor de verschillende typen. De indeling van de verschillende antwoordcategorieën komt voort uit een vorig onderzoek in Berflo Es (Bewonersenquête Berflo Es 2006). De tweede vraag gaat over de grootte van de huishoudens. Vooral met het oog op de financiële situatie van de huishoudens is het nuttig om te weten met hoeveel personen zij samenleven. Om de samenstelling van huishoudens gedetailleerder in kaart te kunnen brengen wordt bij vraag drie gevraagd naar het type huishouden. De antwoordopties bestaan uit alleenstaand, samenwonend of getrouwd. Deze drie mogelijkheden zijn verder opgesplitst naar het wel of niet hebben van kinderen. Indien de bewoners wel een kind of kinderen hebben is vraag vier voor hen van toepassing. Hier kan aangegeven worden in welke leeftijdscategorie die kinderen zich bevinden. Deze vraag is opgenomen om eventuele verbanden te kunnen onderzoeken tussen opvattingen rondom speel- en jeugdvoorzieningen en huishouden met kinderen die hier gebruik van maken. De gebruikte categorieën zijn gekozen op basis van een onderscheid tussen jeugd en jongeren. Dit onderscheid wordt in deel twee van de vragenlijst opnieuw gemaakt. De vijfde vraag van het algemene gedeelte heeft betrekking op de leeftijd van de respondent. De antwoordmogelijkheden zijn opgesplitst in 4 mogelijkheden. Deze indelingen van categorieën is gelijk aan de indeling die is gebruikt door de gemeente Hengelo (Swing). Het eerste gedeelte van de vragenlijst wordt afgesloten met de vraag naar het land van afkomst van de bewoner.

3.2.2 Woontevredenheid

Het tweede gedeelte van de vragenlijst houdt zich specifiek bezig met de houding van de bewoners ten aanzien van verschillende aspecten met betrekking tot leefwoontevredenheid. Bij onderdeel A kunnen de respondenten aangeven in hoeverre ze tevreden zijn over de verschillende aspecten. Er is gekozen voor een 5-puntsschaal met een neutrale waarde in het midden. De respondent wordt dus niet gedwongen een keuze te maken tussen tevreden of ontevreden. Overigens is er gekozen om de respondent de mogelijkheid te geven om een te antwoorden met 'weetniet/ geen antwoord'. Op deze manier wordt voorkomen dat respondenten kiezen voor een neutraal antwoord terwijl ze echt geen mening hebben of het niet weten omdat ze bijvoorbeeld nog maar net in de wijk wonen.

Naast onderzoek naar de tevredenheid van bewoners over verschillende aspecten is het van belang om te onderzoeken of bewoners ook een specifiek belang hechten aan deze aspecten (leefbaarheid van wijken, VROM, 2004). Stel dat bewoners ontevreden zijn over een bepaald aspect. Dan is het vervolgens een groot verschil of zij dit aspect zien als een zeer belangrijk aspect of juist als een onbelangrijk aspect. Om hier een goed beeld van te krijgen is deel B toegevoegd aan de vragenlijst. De antwoordmogelijkheden zijn wederom opgezet op basis van een 5-puntsschaal met een neutrale waarde in het midden. Dit keer is de 'weet niet/ geen antwoord'-mogelijkheid weggelaten. Een ieder heeft een bepaald belang bij een bepaald aspect. Door te kiezen voor de extra optie is de kans groter dat respondenten een uitvlucht zoeken in de deze optie. Het mag duidelijk zijn dat dit niet wenselijk is. De aspecten die in de vragenlijst aan bod komen zijn in paragraaf 2.2 reeds besproken.

3.2.3 Financiële situatie

Het derde deel van de vragenlijst bestaat uit vragen die allen te maken hebben met financiële zaken. De vorm en hoogte van inkomen en de huurkosten staan hierbij centraal. Bij de eerste vraag wordt gevraagd naar de vorm van inkomen van het huishouden. De antwoordmogelijkheden bestaan uit 'loon' en 'anders, namelijk...'. De tweede mogelijkheid is verkozen boven de mogelijkheid om alle vormen van inkomen op een rij te zetten en vervolgens de respondent de gewenste vorm aan te laten kruisen. Een complete opsomming van alle mogelijke vormen van inkomen leidt tot een erg lange reeks van mogelijkheden. Een dergelijke lijst kan leiden tot onduidelijkheid en verwarring bij de respondent.

Bij vraag twee kan de hoogte van het inkomen worden ingevuld. Met de achterliggende gedachte dat er onderzoek gedaan wordt naar het besteedbare inkomen van de bewoners wordt er gevraagd naar het netto inkomen van het totale huishouden. Aangezien inkomen vrijwel altijd maandelijks wordt uitgekeerd, wordt er gevraagd naar het maandelijks netto inkomen van het huishouden. Per maand kan het inkomen van een huishouden verschillen. Om deze reden is echter de vraag in toevoeging geplaatst waarin duidelijk wordt dat het bij deze vraag gaat om het gemiddelde inkomen per maand.

Naast het inkomen van de bewoners wordt het besteedbare inkomen verder bepaald door de hoogte van de huur voor de woning. Daarover gaat vraag drie. De vraag is opgesplitst in drie onderdelen. Onderdeel A vraagt naar de hoogte van de kale huur (huur zonder de servicekosten) van de woning. De hoogte van de huur wordt voor sommige bewoners vanuit de overheid gedeeltelijk gecompenseerd in de vorm van huurtoeslag. De hoogte van de eventuele huurtoeslag kan worden ingevuld bij onderdeel B. Bewoners hebben de mogelijkheid de huur en de huurtoeslag door St. Joseph Wonen te laten verrekenen. In deze gevallen betaalt de bewoner de huur verminderd met de huurtoeslag aan St. Joseph Wonen. Door deze constructie kan het zijn dat de bewoners niet op de hoogte zijn van de precieze waarden van de twee afzonderlijke bedragen. Voor deze bewoners is onderdeel C aan de vraag toegevoegd.

Vraag vier heeft betrekking op de energiekosten van de huishoudens. Eerder is al gezegd dat het lastig is om hier op deze manier onderzoek naar te doen. Toch is er een vraag opgenomen in de vragenlijst om de gaskosten te kunnen meten. Om zoveel mogelijk antwoorden te verkrijgen worden er twee mogelijkheden aangeboden. Bewoners kunnen

aangeven wat de gaskosten zijn in euro's per maand, of ze geven het gasverbruik aan in m³ per jaar.

3.2.4 Toekomstperspectief

De laatste twee vragen van de vragenlijst hebben betrekking op het toekomstperspectief van de bewoners. De eerste vraag van het laatste deel van de vragenlijst houdt zich bezig met de vraag of de respondent verwacht dat hij/zij blijft wonen in Berflo Es Zuid. Bij de antwoordmogelijkheden wordt ook de optie 'weet het nog niet' gegeven. Deze optie wordt aangevuld door 'hangt af van'. Door deze toevoeging kan de respondent aangeven waar zijn toekomstige keuze van afhangt. Bewoners die al wel weten dat ze niet meer terug zullen keren, of blijven wonen in Berflo Es Zuid, kunnen in vraag twee aangeven wat hiervoor de belangrijkste reden is. Ook het noemen van meerdere redenen is mogelijk. Vier mogelijke redenen zijn als antwoordmogelijkheid toegevoegd, aangevuld door de optie 'ander, namelijk...'. Antwoord mogelijkheden zijn gebaseerd op de verschillende punten: 'de verwachte huurprijzen zijn te hoog' komt voort uit de idee dat er sprake is van een achterstandswijk en dat een tekort aan financiële middelen een grote rol speelt. De wijk bestaat uit een aanzienlijk deel 'ouderen'. Op basis van deze veronderstelling is de optie 'niet nog een keer willen verhuizen' toegevoegd. Uiteraard is deze optie niet uitsluitend voor 'ouderen' bedoeld. De laatste twee alternatieven bieden uitkomst aan bewoners die de buurt verlaten op basis van onvrede met de wijk in zijn geheel of met de bewoners hiervan. Respondenten die zich in geen van de mogelijkheden kunnen vinden kunnen kiezen voor de optie 'anders, namelijk...'.

De vragenlijst wordt afgesloten met het bieden van de mogelijkheid aan de respondent om een eigen bijdrage te leveren in de vorm van eigen commentaar op alles wat er tot nu toe is gebeurd en wat er nog staat te gebeuren in verband met het herstructureringsprogramma.

4. Resultaten

In dit hoofdstuk zullen de meest relevante uitkomsten van het onderzoek worden toegelicht. De resultaten zijn op dezelfde wijze opgebouwd als de vragenlijst. Allereerst worden er uitspraken gedaan over de respons en de algemene indeling van de bewoners wat betreft woonsituatie, leeftijd, enz. Vervolgens wordt het woongeluk besproken. Dit gedeelte wordt wederom opgesplitst in de thema's fysiek, sociaal en overlast, criminaliteit en vernieling. De financiële gesteldheid van de bewoners komt in de derde paragraaf aan bod. In de laatste paragraaf wordt ingegaan op het toekomst perspectief van de bewoners. In dit hoofdstuk wordt slechts een deel van de bevindingen besproken. De overige bevindingen zijn terug te vinden in de bijlage.

4.1 Algemene resultaten

In totaal zijn er 314 vragenlijsten verstuurd naar bewoners binnen of buiten Berflo Es Zuid. Hiervan zijn er 93 ingeleverd. Dat is een responspercentage van 30%. Met een groot aantal non-respondenten is geen contact geweest (waren niet thuis). Hierdoor is de reden voor dit gedeelte van de non-respons niet bekend. Bij de non-respondenten waar wel contact mee is gelegd zijn de meest gehoorde redenen voor het niet invullen van de vragenlijst 'geen interesse' en 'een enquête heeft toch geen zin, alles wordt toch buiten ons om bepaald'. De aantallen waarin bepaalde 'excuses' zijn voorgekomen zijn echter niet geregistreerd.

Met het oog op de representativiteit van dit onderzoek is het van belang te benadrukken dat de respons aan de lage kant is. Desalniettemin blijkt uit de uitkomsten van de algemene vragen dat de verdeling van de respondenten in grote mate overeenkomt met de bevolking van de buurt. Dit komt de representativiteit ten goede. De onder- en oververtegenwoordiging van bepaalde groepen zal in onderstaande tekst verder worden toegelicht.

Het responspercentage onder de bewoners die reeds naar een nieuwe woning zijn verhuisd ligt op 26%. Dat de respons lager ligt bij de groep bewoners die al verhuisd zijn is te verklaren door de hogere drempel die hun is opgelegd om de vragenlijst te kunnen inleveren.

	Aantal respondenten	Percentage
Wonend in Berflo Es Zuid	75	30,6%
Vertrokken uit Berflo Es Zuid	18	26,1%
Totaal	93	29,6%

Tabel 1: Respons

Van de 93 ingeleverde vragenlijsten is 16% afkomstig van bewoners van hoogbouwoningen, terwijl het aandeel hoogbouwoningen ten opzichte van de rest van de woningen op ongeveer 33% ligt. Deze groep bewoners is dus licht ondervertegenwoordigd.

		Frequentie	Percentage
Valid	geen antwoord	1	1,1
	hoogbouw	15	16,1
	laagbouw, tussenwoning	51	54,8
	laagbouw, hoekwoning	25	26,9
	anders	1	1,1
Total		93	100,0

Tabel 2: type woning

Als gekeken wordt naar de variatie in de samenstelling van verschillende huishoudens (tabel 3) valt op dat de grootste groep (26%) wordt gevormd door alleenstaande ouders met

kind(eren)(tabel 3). Mede door toedoen van dit gegeven is het percentage tweepersoons-huishoudens ook het hoogst (42%), gevolgd door éénpersoonshuishoudens (24%)(tabel 3a). Het gemiddelde aantal bewoners per huishouden ligt op 2,3 personen, terwijl uit cijfers van de gemeente Hengelo blijkt dat het gemiddelde huishouden in de totale Berflo Es Zuid ligt op 2,8 personen.

		Frequentie	Percentage
Valid	alleenstaand, zonder kinderen	23	24,7
	alleenstaand, met kinderen	24	25,8
	samenwonend, zonder kinderen	6	6,5
	samenwonend, met kinderen	5	5,4
	gehuwd, zonder kinderen	19	20,4
	gehuwd, met kinderen	16	17,2
	Total	93	100,0

Tabel 3: type huishouden

		Frequentie	Percentage
Valid	1	22	23,7
	2	39	41,9
	3	15	16,1
	4	13	14,0
	5	4	4,3
	Total	93	100,0

Tabel 3a: aantal personen huishouden

In tabel 4 is te zien dat ongeveer de helft van de respondenten een kind of kinderen heeft. Van deze helft heeft 39% een kind in de leeftijd van 4-12 jaar, 34% een kind in de leeftijd van 13-18 jaar en 15% in kind in beide leeftijdscategorieën.

		Frequentie	Percentage
Valid	geen kinderen	47	50,5
	jonger dan 4 jaar	4	4,3
	4-12 jaar	10	10,8
	13-18 jaar	6	6,5
	ouder dan 18 jaar	15	16,1
	jonger dan 4, en 4-12	1	1,1
	4-12, en 13-18	7	7,5
	13-18, en ouder dan 18	3	3,2
	Total	93	100,0

Tabel 4: leeftijdskinderen

Binnen de groep respondenten zijn de personen tussen de 30 en 54 jaar met een percentage van 47% het best vertegenwoordigd. Ze worden gevolgd door respondent die ouder dan 55 zijn (zie tabel 5). Als deze cijfers worden vergeleken met cijfers van de gemeente Hengelo over de wijk Berflo Es Zuid dan blijkt dat de groepen tot 29 jaar ondervertegenwoordigd zijn in dit onderzoek (15,1% tegen 42% op basis van gegevens gemeente Hengelo). Dit is deels te verklaren doordat kinderen en jongeren deel uit maken van huishoudens en niet zelf respondent zijn. De oudere leeftijdsgroepen zijn licht oververtegenwoordigd als gevolg van de ondervertegenwoordiging van de jongeren. De oververtegenwoordiging bij 55+-ers is het hoogst (37,6 tegen 21,8).

		Frequentie	Percentage
Valid	jonger dan 23	2	2,2
	23-29	12	12,9
	30-54	44	47,3
	55+	35	37,6
	Total	93	100,0

Tabel 5: leeftijd respondenten

Bij bestuderen van de afkomst van de respondent wordt duidelijk dat van de respondenten 80% van Nederlandse kom af is. De overige respondenten worden voornamelijk gevormd door respondenten met een Turkse afkomst (12%).

		Frequentie	Percentage
Valid	Nederland	74	79,6
	Turkije	11	11,8
	Suriname	1	1,1
	Irak	1	1,1
	Joegoslavie	1	1,1
	Ned. Antillen	1	1,1
	Syrie	1	1,1
	anders	3	3,2
	Total	93	100,0

Tabel 6: land van afkomst

Uit de wijkanalyse 2003 van de wijk Berflo Es blijkt dat het percentage niet-westerse allochtonen op ongeveer 18% ligt. Dit percentage is gelijk aan de het percentage niet – Nederlands huishoudens in de buurt Berflo Es Zuid. In ogenschouw moet echter worden genomen dat gezinnen van niet-Nederlandse afkomst gemiddeld groter zijn dan gezinnen van Nederlands afkomst. Uit het onderzoek blijkt dat een huishouden van Nederlandse afkomst gemiddeld bestaat uit 2,14 personen, terwijl een huishouden van niet-Nederlandse afkomst gemiddeld uit 3,1 personen bestaat. Hierdoor zal het percentage niet-Nederlands bevolking waarschijnlijk hoger liggen dan het percentage niet –Nederlandse huishoudens. Voor de representativiteit is dit verschil echter vrijwel te verwaarlozen.

4.2 'Woongeluk'

Het tweede gedeelte van de vragenlijst staat in het teken van woongeluk. Het eerste gedeelte van dit stuk heeft betrekking op de tevredenheid en de mate van het belangrijk vinden van verschillende aspecten die zijn verdeeld over drie clusters; fysiek aspecten, sociale aspecten, en aspecten betreffende criminaliteit en veiligheid.

In onderstaande tabellen staan het aantal respondenten per vraag (N) en de gemiddelde waarden van de antwoorden. De waarden van tevredenheid variëren van 1 (zeer ontevreden), 3 (neutraal) tot 5 (zeer tevreden).

4.2.1 Fysiek

Het thema 'fysiek' bestaat uit tien aspecten. Uit het onderzoek blijkt dat respondenten gemiddeld met vier van de tien aspecten tevreden tot zeer tevreden is. In onderstaande tabel zijn cijfers met betrekking tot de tevredenheid van de fysieke aspecten verzameld. De eerste kolom geeft het aantal respondenten (N) per vraag weer. Vervolgens volgt er een overzicht van de verschillende antwoordcategorieën. Voor elke antwoordmogelijkheid is aangegeven welke percentage van de respondenten gekozen heeft voor het betreffende antwoord. In de laatste kolom wordt de gemiddelde waarde van de antwoorden weergegeven. Deze waarde kan variëren van 1 (zeer ontevreden) tot 5 (zeer tevreden). De waarde 3 geeft aan dat het gemiddelde antwoord neutraal is. De percentages zijn gebaseerd op de totale omvang van de respons (93). Hiervoor is gekozen omdat weet niet/ geen mening ook tot de keuzemogelijkheden behoort.

	N	% zeer ontevreden	% ontevreden	% niet tevreden, niet ontevreden	% tevreden	% zeer tevreden	gemiddelde score
grote woning	88	3.2	16.1	11.8	50.5	12.9	3.57
buitenruimte	87	2.2	12.9	12.9	53.8	11.8	3.64
onderhoud	87	5.4	22.6	22.6	39.8	3.2	3.14
totaaloordeel woning	87	4.3	14.0	24.7	46.2	4.3	3.34
verhouding kwaliteit-lasten	84	4.3	18.3	26.9	37.6	3.2	3.19
samenstelling woning	78	2.2	16.1	29.0	33.3	3.2	3.23
parkeergelegenheid	83	7.5	16.1	16.1	41.9	7.5	3.29
groenvoorzieningen	86	6.5	16.1	16.1	46.2	7.5	3.35
speelvoorzieningen	69	8.6	32.3	19.4	14.0	-	2.52
jeugdvoorzieningen	66	10.8	30.1	16.1	14.0	-	2.47

Tabel 7: overzicht respons en score tevredenheid fysieke aspecten

De meest opvallende uitkomst binnen dit thema is dat de tevredenheid het minst groot is over de aspecten speel- en jeugdvoorzieningen. Over deze twee aspecten zijn meer respondenten ontevreden dan tevreden. Voor beide aspecten geldt dat maar 14% tevreden is, terwijl 41% ontevreden tot zeer ontevreden is. De relatief lage respons op de vragen over deze aspecten komt hoogstwaarschijnlijk door een relatief grote groep respondenten die heeft gekozen voor de antwoordoptie 'geen mening/ weet niet'. Deze groep zal logischerwijs voor een groot deel bestaan uit respondenten zonder kinderen. Met dit gegeven in ons achterhoofd is des te meer opmerkelijk dat de groepen ontevreden respondenten aanzienlijk groter zijn dan de groepen bewoners die kinderen hebben in de betreffende leeftijdscategorieën. De percentages bewoners die kinderen hebben in de categorieën 4-12 jaar of 13-18 jaar zijn respectievelijk 20 en 14 procent. Blijkbaar is ook een groot gedeelte van de bevolking zonder kinderen begaan met zaken rondom speel- en jeugdvoorzieningen.

Over de aspecten groenvoorzieningen en parkeergelegenheid zijn de bewoners meer tevreden. Slechts 23 % van de ondervraagden zegt ontevreden tot zeer ontevreden te zijn over de groenvoorziening in de buurt. Ruim de helft van de bewoners is zelfs positief over de groenvoorzieningen. Voor het aspect parkeergelegenheid is de situatie vrijwel gelijk. Een opvallend verschil is dat het percentage respondenten, dat aangeeft zeer ontevreden over de parkeergelegenheid te zijn, relatief hoog is ten opzichte van de overige aspecten.

Als gekeken wordt naar de aspecten die betrekking hebben op de woning op zich (grootte van de woning, buitenruimte, onderhoud, totaaloordeel) dan valt op dat voor alle aspecten afzonderlijk geldt dat er meer mensen tevreden zijn dan ontevreden. Dit is opmerkelijk aangezien de woningen bestempeld zijn als oude, 'slechte' woningen die gesloopt gaan worden. Ontevredenheid over het onderhoud van de woning is er het meest. 28 procent zegt ontevreden of zeer ontevreden te zijn over dit onderwerp, tegen 43 procent dat zegt wel tevreden te zijn. Over de buitenruimte bij de woning bestaat zowel de meeste tevredenheid, als de minste ontevredenheid. Ook over de grootte van de woningen zijn relatief veel mensen tevreden. De tevredenheid over het de samenstelling van verschillende typen woningen levert relatief veel neutrale (niet tevreden, niet ontevreden) en weinig tevreden antwoorden op. Tenslotte zegt 41% tevreden tot zeer tevreden te zijn met de prijskwaliteit verhouding van de woning, tegen 23% van de bewoners die zeggen niet tevreden te zijn. Ook hier is het aandeel neutrale antwoorden relatief groot.

4.2.2 Sociaal

Bij het thema 'tevredenheid over sociale aspecten' valt op dat de vragen relatief vaak zijn beantwoord met de antwoordmogelijkheid 'weet niet/geen mening'. Dit kan er op duiden dat het voor de respondenten niet helemaal duidelijk is wat er met bepaalde aspecten bedoeld wordt. Vooral de aspecten 'betrokkenheid van bewoners'(18%) en 'participatie'(32%) kennen veel ontwijkende antwoorden.

	N	% zeer ontevreden	% ontevreden	% niet tevreden, niet ontevreden	% tevreden	% zeer tevreden	gemiddelde score
betrokkenheid bewoners	76	4.3	7.5	24.7	40.9	4.3	3.41
aantal contacten	84	3.2	3.2	19.4	58.1	6.5	3.68
kwaliteit contacten	83	3.2	5.4	22.6	53.8	4.3	3.57
bewonerssamenstelling	80	4.3	18.3	18.3	44.1	1.1	3.23
mogelijkheid participatie	63	3.2	6.5	28.0	29.0	1.1	3.27
aanwezigheid soc. centra	75	-	7.5	15.1	58.1	-	3.63

Tabel 8: overzicht respons en score tevredenheid sociale aspecten.

Op het gebied van sociale aspecten is er de meeste onvrede over het aspect 'samenstelling van de bevolking'. Ruim 23 procent spreekt zijn onvrede uit. Desondanks is de groep tevreden bewoners nog altijd groter dan de groep bewoners die ontevreden is.

De bewoners zijn, binnen het thema 'sociaal', het meest tevreden over de contacten in de buurt. Zowel over het aantal contacten als over de kwaliteit van de contacten is ongeveer 60% tevreden tot zeer tevreden. Naast het hoge percentage dat tevreden is, is slechts een klein percentage ontevreden over deze aspecten.

Zoals reeds gezegd kennen de twee aspecten 'betrokkenheid bewoners' en 'mogelijkheid participatie' een relatief lage respons. Naast een lage respons kennen ze echter ook een relatief hoog percentage neutrale antwoorden. Voor beide aspecten geldt verder dat, voor de respondenten die overblijven, het grootste gedeelte aangeeft tevreden te zijn.

Als laatste aspect in de groep 'sociaal' kijken we naar de tevredenheid over de aanwezigheid van buurtcentra en sociale buurthuizen. Ondanks dat er een relatief lage respons op de vraag is, geeft alsnog ruim 58% procent van de respondenten aan dat ze tevreden zijn over dit aspect. Opvallend is dat de twee uiterste categorieën (zeer ontevreden en zeer tevreden) niet vertegenwoordigd zijn in de antwoorden.

Samenvattend kan worden gesteld dat de bewoners, over de sociale aspecten in de buurt, in het algemeen redelijk tevreden zijn.

4.2.3 Overlast, vervuiling en veiligheid

Als laatste thema op het gebied van woongeluk komt veiligheid, criminaliteit en vernieling aan bod. De aspecten uit deze groep kennen allen een hoge respons. De gemiddelde score is echter beduidend lager dan in de voorgaande twee groepen.

	N	% zeer ontevreden	% ontevreden	% niet tevreden, niet ontevreden	% tevreden	% zeer tevreden	gemiddelde score
afwezigheid vernieling	74	7.5	19.4	26.9	23.7	2.2	2.92
afwezigheid vervuiling	81	14.0	31.2	24.7	17.2	-	2.52
afwezigheid overlast	80	7.5	21.5	24.7	31.2	1.1	2.96
gevoel veiligheid	86	7.5	11.8	23.7	44.1	1.1	3.30

Tabel 9: overzicht respons en score tevredenheid overlast, vervuiling, vernieling en veiligheidsgevoel.

Op het gebied van veiligheid, vervuiling en overlast is men het minst tevreden over het aspect 'vervuiling'. Ruim 45 procent zegt (zeer) ontevreden te zijn, tegenover 17% dat wel (zeer) tevreden zegt te zijn. Over de aspecten 'vernieling' en 'overlast' zijn de bewoners iets positiever. 27% is (zeer) ontevreden over de mate van vernieling in de buurt. Voor de het aspect 'overlast' ligt dit percentage met 29% nog net iets hoger. Het percentage tevreden bewoners ligt voor het aspect vernieling op 36%. Bij overlast is dit percentage met 32% iets hoger.

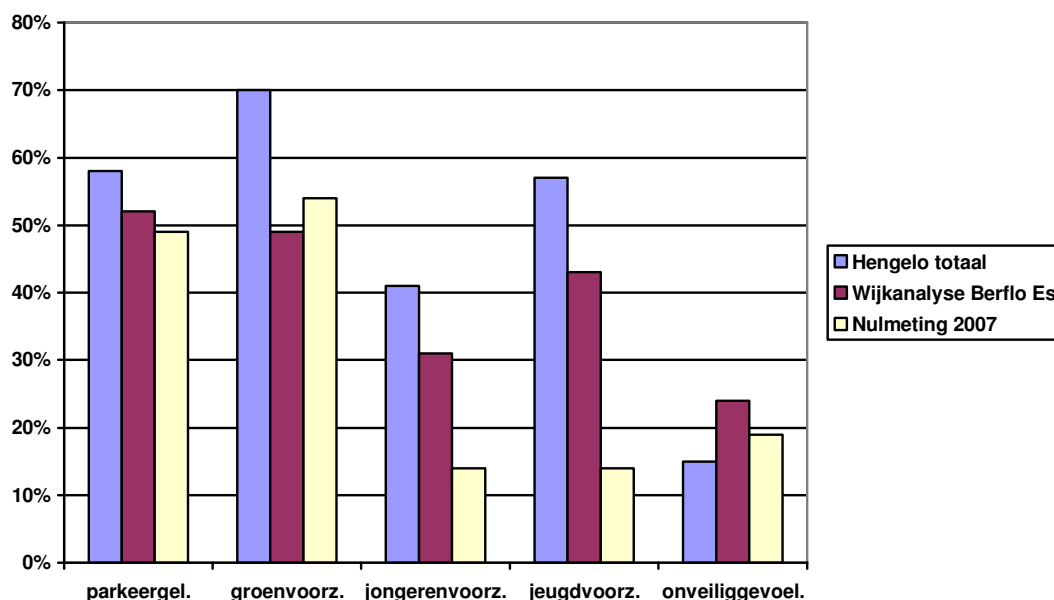
Over de tevredenheid rondom het gevoel van veiligheid in de buurt kan gezegd worden dat de helft van de ondervraagden (zeer) tevreden is over dit aspect. 19% zegt echter (zeer) ontevreden te zijn. Als de ontevredenheid wordt bekeken vanuit verschillende leeftijdsgroepen, blijkt dat de bewoners in de leeftijdscategorie 30-54 vaker ontevreden te zijn (25%) dan 55+-ers (15%). Het percentage ontevreden bewoners is het grootst binnen de groep bewoners tussen de 23 en 29 jaar. Opmerkelijk is dat binnen deze groep niemand aangeeft zeer ontevreden te zijn.

			gevoel veiligheid				Total	
			zeer ontevreden	ontevreden	niet tevreden, niet ontevreden	tevreden	zeer tevreden	
leeftijd	jonger dan 23	%	-	-	-	100,0%	-	100,0%
	23-29	%	-	27,3%	18,2%	36,4%	18,2%	100,0%
	30-54	%	12,5%	12,5%	30,0%	40,0%	5,0%	100,0%
	55+	%	6,1%	9,1%	24,2%	57,6%	3,0%	100,0%
totaal			8,1%	12,8%	25,6%	47,7%	5,8%	100,0%

Tabel 10: kruistabel tevredenheid veiligheidsgevoel naar leeftijd

4.2.4 Vergelijking van cijfers

Om de besproken resultaten te kunnen plaatsten in een bredere context zijn enkele resultaten van de nulmeting vergeleken met resultaten uit eerdere onderzoeken. Het gaat hier om een vergelijking met de Wijkanalyse Berflo Es uit 2003 en gegevens over de gemeente Hengelo in zijn geheel (Swing Hengelo, 2004). De Wijkanalyse Berflo Es zuid komt qua gebied het dichtst bij het plangebied uit dit onderzoek. De gegevens van de gehele gemeente Hengelo worden gebruikt om de cijfers uit het onderzoek te kunnen vergelijken met de gemiddelde waarden van Hengelo. De aspecten die vrijwel één op één vergeleken kunnen worden zijn in onderstaand figuur weergegeven. De fysieke en sociale aspecten die niet in de figuur worden genoemd, zijn in de andere onderzoeken niet op vergelijkbare wijze gemeten waardoor betrouwbare vergelijkingen niet gemaakt kunnen worden.

Figuur 1: vergelijking tevredenheid met parkeergelegenheid, groenvoorzieningen, jongeren- en jeugdvoorzieningen en veiligheidsgevoel t.o.v. andere onderzoeken

Vergeleken wordt de tevredenheid betreft parkeergelegenheid, groenvoorzieningen, jongerenvoorzieningen en jeugdvoorzieningen. In de onderstaande grafiek worden de percentages weergegeven van bewoners die (zeer) tevreden zijn over de verschillende aspecten. Bij het aspect veiligheidsgevoel is de vergelijking wellicht enigszins scheef. In de twee vergelijkbare onderzoeken is namelijk het percentage bewoners weergegeven dat aangeeft zich wel eens onveilig te voelen. De gegevens uit de nulmeting worden gevormd aan de hand van het percentage bewoners dat zegt (zeer) ontevreden te zijn over het veiligheidsgevoel.

Op basis van het type buurt zou gesteld kunnen worden dat de tevredenheid in Berflo Es Zuid gemiddeld lager zou zijn dan in 'Hengelo Totaal'. Als de gegevens van de wijkanalyse vergeleken worden met Hengelo totaal, dan blijkt deze stelling ook te kloppen. Alle aspecten scoren voor Berflo Es slechter dan voor Hengelo Totaal. Als we kijken naar de Nulmeting in Berflo Es Zuid, dan blijkt dat voor de aspecten veiligheidsgevoel en groenvoorziening Berflo Es Zuid beter scoort dan Berflo Es. Op het gebied van jeugd- en jongerenvoorzieningen scoort Berflo Es Zuid echter aanzienlijk slechter. Deze lage score komt niet onverwachts. In het buurtplan Berflo Es Zuid (2006) wordt de tekortkoming op het gebied van speel- en jeugdvoorzieningen ook al genoemd.

4.2.5 Mate van belangrijkheid

Naast de tevredenheid van bewoners over de verschillende aspecten is ook de mate waarin men de aspecten belangrijk vindt gemeten. De gegevens kunnen helpen bij het interpreteren van mate van tevredenheid over de verschillende aspecten.

In onderstaande tabel is de respons op de vragen weergegeven (N). Bij de mate waarin aspecten belangrijk worden gevonden lopen de antwoordmogelijkheden op van 1 (zeer onbelangrijk), via 3 (neutraal) tot 5 (zeer belangrijk). In de tweede kolom wordt aangegeven wat de gemiddelde scores zijn.

	N	Mean
grote woning	87	4,21
buitenruimte	84	4,21
onderhoud	85	4,22
totaaloordeel woning	83	4,12
samenstelling woning	86	3,66
parkeergelegenheid	86	4,05
groenvoorzieningen	86	4,19
speelvoorzieningen	85	4,07
jeugdvoorzieningen	85	4,00
gemiddeld Fysiek	85	4,08
betrokkenheid bewoners	85	3,87
aantal contacten	85	3,66
kwaliteit contacten	85	3,80
bewonerssamenstelling	84	3,54
mogelijkheid participatie	80	3,55
aanwezig soc centra	84	3,95
gemiddeld sociaal	84	3,73
afwezigheid vernieling	83	4,31
afwezigheid vervuiling	83	4,29
afwezigheid overlast	84	4,20
gevoel veilig	85	4,44
gemiddeld overlast, vervuiling, veiligheid	84	4,31

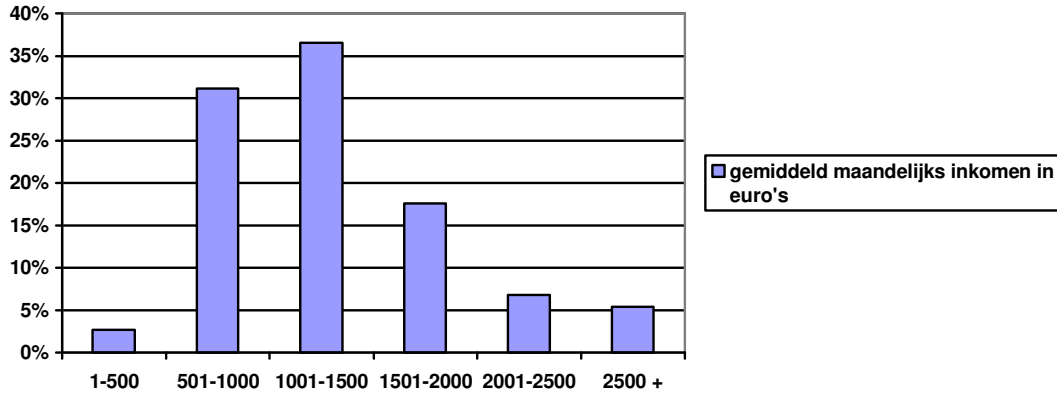
Tabel 11: Overzicht respons en gemiddelde mate van belangrijk gemiddeld

Als gekeken wordt naar de gemiddelde scores dan valt op dat vrijwel alle aspecten belangrijk worden gevonden. Dit houdt in dat respondenten gemiddeld kiezen voor een score tussen belangrijk en zeer belangrijk. De onderlinge verschillen zijn hierdoor minimaal. De vraag kan worden gesteld of deze waarden nog wel van betekenis kunnen zijn als deze voor alle aspecten zo dicht bij elkaar liggen.

Bij het analyseren van de waarden per thema, valt op tussen deze drie groepen wel verschillen kunnen worden geconstateerd. De gemiddelde mate van belangrijk bij het thema 'overlast, vervuiling en veiligheid' is het hoogst. Het aspect 'gevoel van veiligheid' scoort, van alle aspecten, het hoogst. Bij dit aspect zijn zelfs meer mensen die kiezen voor antwoordmogelijkheid 'zeer belangrijk' (51%), dan bewoners die kiezen voor 'belangrijk' (32%). De gemiddelde waarde van het thema overlast, vervuiling en veiligheid ligt met 4,3 beduidend hoger dan de gemiddelden van de thema's fysiek (4,1) en sociaal (3,7). Het thema 'sociaal' wordt door de bewoners dus als minst belangrijk beschouwd. (Meer gegevens over de mate waarin de aspecten belangrijk gevonden worden staan in bijlage II.)

4.3 'Financiële situatie'

Bij vragen over financiële zaken ligt de respons gemiddeld iets lager. Echter, bij de vraag over de hoogte van inkomen bedraagt de respons rond de 80%. De hoogte van het inkomen varieert van 500 tot 3500 euro. Het gemiddelde inkomen is ongeveer 1400 euro. In figuur 2 is de verspreiding van de verschillende inkomens weergegeven. Voor de overzichtelijkheid zijn de verschillende inkomens teruggebracht naar 6 categorieën.

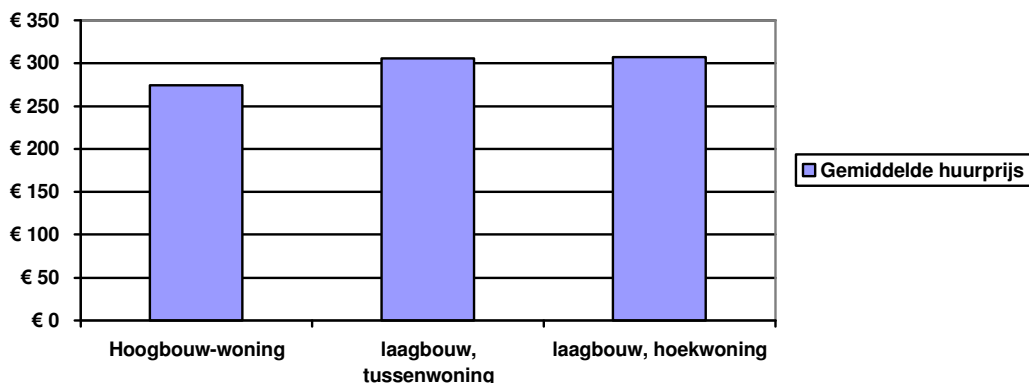
Figuur 2: gemiddelde inkomens in klassen

Naast de hoogte van het inkomen wordt ook gekeken naar de vorm inkomen van de bewoners. Uit de antwoorden van de respondenten blijkt dat 59% inkomen krijgt in de vorm van loon. 20% van krijgt inkomen in de vorm van AOW, pensioen of een combinatie van beiden. Het aandeel respondenten dat inkomen krijgt in de vorm van een uitkering is 17%.

		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	loon	52	55,9	58,4
	AOW	7	7,5	7,9
	pensioen	4	4,3	4,5
	AOW + pensioen	7	7,5	7,9
	loon + studiefinanciering	3	3,2	3,4
	alimentatie	1	1,1	1,1
	uitkering	15	16,1	16,9
	Total	89	95,7	100,0
Missing	geen antwoord	4	4,3	
Total		93	100,0	

Tabel 12: verdeling vorm van inkomen

Behalve gegevens over het inkomen van de bewoners zijn er ook gegevens over de uitgaven verzameld. De uitgaven worden voor het grootste gedeelte gevormd door de huurkosten. De gemiddelde huurprijs van de woningen ligt op ongeveer 300 euro.

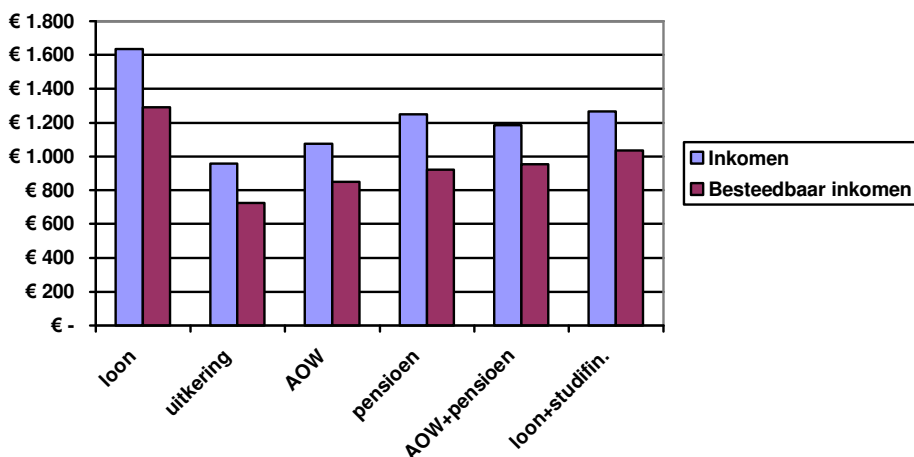
Figuur 3: gemiddelde huurprijs

Van de bewoners zegt 45% huurtoeslag te krijgen (tabel 46). In 2006 lag dit percentage voor Berflo Es Zuid op 42% (Bewonersenquête, 2006). De gemiddelde hoogte van de huurtoeslag ligt op bijna 95 euro. De gemiddeld verrekende huurprijs, voor deze groep, ligt hierdoor rond de 212 euro.

	Frequency	Percent
Valid ja, al verrekend met huur	10	10,8
weet niet /geen antwoord	4	4,3
ja	32	34,4
nee	47	50,5
Total	93	100,0

Tabel 13: ontvangen van huurtoeslag

In figuur 4 is de gemiddelde hoogte van het inkomen weergegeven voor de verschillende vormen van inkomen. Naast inkomengegevens is ook het besteedbare inkomen weergegeven voor elke groep. Het besteedbare inkomen ('geld in de knip') is tot stand gekomen door de inkomsten te verminderen met de huurkosten. De huurkosten worden gevormd door de huurprijzen te verminderen met eventuele huurtoeslagen.

Figuur 4: hoogte inkomen en besteedbaar inkomen naar vorm van inkomen.

Naast het meten van de huurprijs is ook een poging gedaan om de uitgavenpost 'stookkosten' te meten. Bij het analyseren van de antwoorden blijkt dat de een groot deel van de respondenten bij 'stookkosten' het maandelijkse voorschot heeft opgegeven. Veel respondenten vermeldden dit bij het antwoorden. Bij respondenten dit niet hebben vermeld lijkt het in de meeste gevallen zeer aannemelijk dat ook zij gekozen hebben voor het invullen van het maandelijkse voorschot. Zeker is dit echter niet. De gemiddelde stookkosten liggen op 142 euro. De respondenten die hebben gekozen om het gasverbruik in hoeveelheid gas aan te geven hebben gemiddeld ongeveer 1622 m³ verbruikt. Opgemerkt dient te worden dat slecht 51 respondenten één van de vragen over gasverbruik hebben ingevuld. Meer gegevens over deze metingen zijn te vinden in de bijlage II.

4.4 Toekomstperspectief

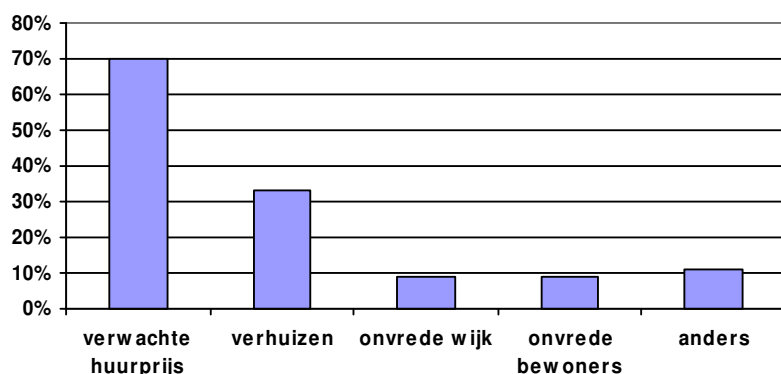
De laatste twee vragen van de enquête hebben betrekking op de toekomstplannen van de bewoners. Op de vraag of de bewoners van plan zijn om te blijven wonen in Berflo Es Zuid, of weer terug te keren naar de wijk, antwoordt 32% negatief. 41% zegt te willen blijven wonen in Berflo Es Zuid en 27% weet nog niet welke keuze gemaakt gaat worden.

Ja	38 (41%)
Nee	30 (32%)
Weet het (nog) niet	25 (27%)

Tabel 14: terugkeren naar Berflo Es?

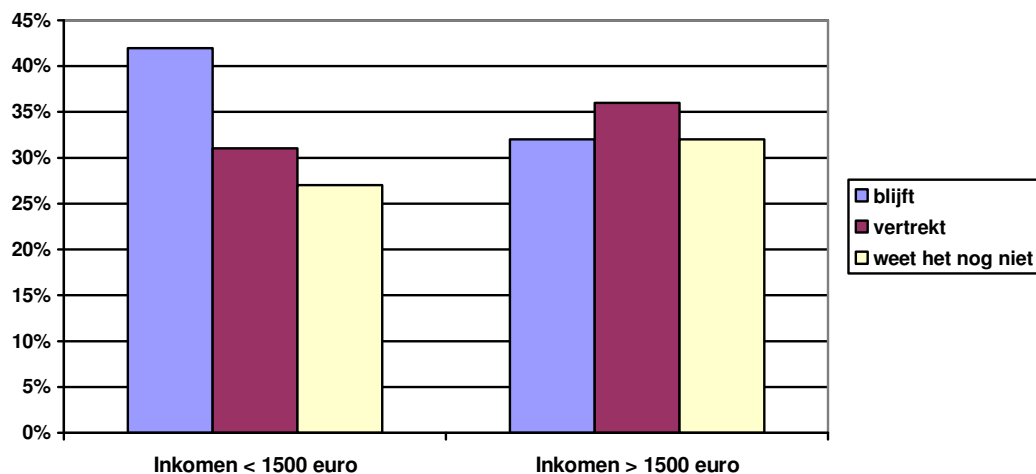
Het hoge percentage bewoners dat aangeeft nog niet te weten of ze zullen terugkeren is grotendeels afhankelijk van de nieuwe huurprijzen. Dit blijkt uit de gegevens die zijn verzameld in het gedeelte 'eigen inbreng' in de vragenlijst. In het laatste gedeelte van de vragenlijst wordt meerdere malen aangegeven dat de nieuwe huurprijzen nog niet beschikbaar zijn. Toekomstplannen kunnen hierdoor nog niet worden bepaald.

Van de groep bewoners die niet terugkeren of die nog geen keuze hebben gemaakt ziet bijna 70% de verwachte hoogte van de nieuwe huurkosten als belangrijke reden om niet te terug te keren naar de wijk. Het aandeel mensen personen dat wil verhuizen als gevolg van buurtspecifieke kenmerken is relatief laag.

Figuur 5: reden voor vertrek uit Berflo Es Zuid in percentages.

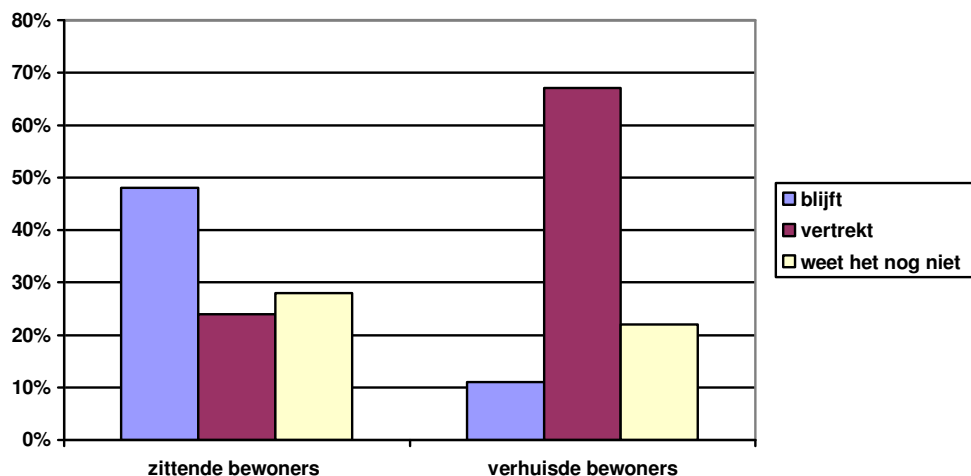
Op basis van deze uitkomst zou afgeleid kunnen worden dat huishoudens met een lager inkomen relatief vaker kiezen voor een vertrek uit Berflo Es Zuid dan huishoudens met een hoger inkomen. Deze stelling wordt niet bevestigd in figuur 6.

Figuur 6: vertrek naar inkomen

De groep respondenten met een inkomen van minder dan 1500 euro zegt relatief vaker te blijven wonen in Berflo Es Zuid dan de groep met een inkomen van meer dan 1500euro. Een mogelijke verklaring voor deze tegenstrijdigheid is wellicht dat het voor bewoners met een hoger inkomen makkelijker is om in een andere wijk een betaalbare woning te vinden dan voor huishoudens met een lager inkomen.

Naast een verschil in het toekomstperspectief in combinatie met inkomen, is er ook gekeken naar een eventueel verband tussen het toekomstperspectief en het al dan al verhuisd zijn uit Berflo Es Zuid. In de grafiek hieronder is te zien dat het percentage vertrokken bewoners dat wil terugkeren aanzienlijk kleiner is dan het percentage zittende bewoners dat denk terug te keren na de herstructurering.

Figuur 7: vertrek naar huidige situatie

Dit kan er op duiden dat als bewoners eenmaal vertrokken zijn uit de buurt, de drang om terug te keren sterk verkleind wordt.

Uit de verdere analyse rondom het onderwerp 'wel of niet terugkeren' blijkt dat de groep vertrekkende bewoners over een aantal kenmerken beschikt (zie bijlage III). Vooral onder

éénpersoonshuishoudens is het percentage vertrekkende bewoners ver boven het gemiddelde. De helft van deze huishoudens zegt niet terug te keren naar Berflo Es Zuid. Door het hoge percentage eenpersoonshuishoudens (60%) in de hoogbouwwoonings is ook binnen de groep hoogbouwbewoners het percentage vertrekkende bewoners (47%) relatief hoog.

5. Conclusie

Het onderzoek heeft zich bezighouden met het uitvoeren van een nulmeting. Wat wordt gepresenteerd is een beschrijvend onderzoek over de woontevredenheid en financiële gesteldheid van de bewoners. Over de resultaten van dit onderzoek kan één en ander gezegd worden.

De nulmeting is uitgevoerd om uiteindelijk te kunnen vaststellen of de woon-geluksbeleving van de bewoners verbeterd zal worden door de herstructurering in de Berflo Es zuid. Op basis van deze nulmeting kan gesteld worden dat de bewoners over het algemeen zeker niet ontevreden zijn over hun woon-geluksbeleving. De algemene indruk die verkregen is, is op het gebied van tevredenheid, toch verrassend positief. Vanuit het oogpunt dat we te maken hebben met een aandachtswijk zijn de scores op het gebied van tevredenheid vrij hoog. Over de sociale aspecten bestaat de meeste tevredenheid, gevolgd door de fysieke aspecten. Over het thema 'overlast, vervuiling en het veiligheidsgevoel' zijn de bewoners het minst tevreden. Ook de mate waarin bewoners bepaalde aspecten belangrijk vinden verschilt per groep aspecten. De groep 'overlast, vervuiling, veiligheid scoort op dit gebied het hoogst, gevolgd door de groep 'fysiek'. De groep sociaal wordt door de bewoners het minst vaak belangrijk gevonden. De rangorde van deze thema's is precies de tegenovergestelde van de rangorde bij de mate van tevredenheid. Wellicht dat bewoners aan aspecten, waar men minder tevreden over is, een grotere mate van belangrijk toekennen. Bij het analyseren van de verschillende aspecten wekt de houding ten aanzien van de speel- en jeugdvoorzieningen de meeste aandacht. De ontevredenheid bij deze aspecten is groot. Ook in vergelijking met de wijkanalyse Berflo Es en met cijfers over 'Hengelo totaal' scoort Berflo Es Zuid slecht op het gebied van deze aspecten. Verder is gebleken dat de negatieve score niet alleen wordt gevormd door het deel van de bevolking dat kinderen in deze leeftijden heeft, maar ook door de rest van de bewoners.

Het aantal bewoners dat van plan is om na de herstructurering terug te keren naar de buurt is gering. De groep vertrekkende bewoners wordt voor een groot deel gevormd door éénpersoonshuishoudens. Opvallend is dat een hoog percentage bewoners nog twijfelt over een eventuele terugkeer. De verruit meest genoemde reden voor vertrek uit de buurt is de verwachte hoogte van de nieuwe huurprijzen. In het Buurtplan Berflo Es Zuid blijkt dat nieuwe huurprijs voor een eengezinswoning en een appartement rond de 475 Euro komt te liggen. Veel bewoners denken deze kosten niet te kunnen betalen. Opmerkelijk is echter dat het aandeel vertrekkende bewoners onder de hoge inkomens aanzienlijk groter is dan onder de bewoners met een relatief laag inkomen. Een mogelijke reden voor het blijven van bewoners met een laag inkomen is dat zij economisch gebonden zijn aan de buurt, omdat ze niet beschikken over de financiële middelen om een woning in een andere buurt of wijk te bemachtigen.

Binnen de bewonersgroep die al is verhuisd als gevolg van de herstructurering is, is verruit het grootste gedeelte niet van plan om terug te keren. Op basis van dit gegeven bestaat de mogelijkheid dat bewoners die eenmaal vertrekken uit de buurt, bij nader inzien toch niet meer terug willen naar Berflo Es Zuid. Als dit in praktijk waar blijkt te zijn, dan is de kans groot dat met name de bewoners die nog niet weten of ze willen terugkeren, uiteindelijk zullen kiezen voor een woning in een andere buurt of wijk.

Op basis van dit onderzoek lijkt er, als gevolg van de herstructurering, een leegloop te ontstaan van de oorspronkelijke bewoners in Berflo Es Zuid. De groep bewoners die blijft wonen in Berflo Es Zuid wordt wellicht gevormd door bewoners die economisch gebonden zijn aan de wijk. Voor hen is het nog maar de vraag of zij in staat zijn die nieuwe huurprijs te betalen. De toekomst zal het moeten uitwijzen.

6. Aanbevelingen

Pas na het vervolgonderzoek kunnen daadwerkelijk uitspraken worden gedaan over de verandering van de woon-geluksbeleving en over de eventuele achteruitgang wat betreft de 'ruimte in de knip'. Om een vergelijkend onderzoek te kunnen doen is het van belang om in de nieuwe situatie allereerst te onderzoeken welke mensen 'nieuw' in de wijk zijn komen wonen en welke mensen overgebleven zijn uit de oude wijk. Doordat er wijzigingen in de bewonerssamenstelling komen, wijzigen ook de analyse-eenheden

In de nulmeting is de non-respons aan de hoge kant. Met het oog op het verlagen van deze non-respons kan in vervolgonderzoek wellicht gebruik worden gemaakt van een 'tweede ronde' waarin bewoners een herinneringsbrief toegestuurd krijgen, met eventueel nogmaals de vragenlijst. Voor het behalen van een hogere respons op de vragen is het noodzakelijk heldere en eenvoudige taal te gebruiken. Voorkom onnodig moeilijk taalgebruik. Tijdens de nulmeting is gebleken dat vragen waarin termen voorkomen als 'participatie' en 'onderlinge betrokkenheid' mogelijk leiden tot lagere respons.

De metingen rondom de mate waarin verschillende aspecten belangrijk worden gevonden hebben weinig bruikbare resultaten opgeleverd. Voor vervolgonderzoek is het aan te raden om een andere manier van meten toe te passen. Een mogelijke manier is het, door de bewoners, laten verdelen van een bepaalde hoeveelheid punten over bepaalde aspecten. Op deze wijze worden de bewoners gedwongen om aspecten tegen elkaar af te wegen. Een dergelijke meting kan meer bruikbare resultaten opleveren.

Bij het meten van het inkomen is het van belang om een gelijke manier van meten te hanteren. Inkomen kan op veel verschillende manieren worden gemeten. Om verschillen te kunnen ontdekken en vergelijkingen te kunnen aantonen is het noodzakelijk om een gelijke meting te gebruiken.

De vragenlijst eindigt met de mogelijkheid voor de bewoners om een eigen inbreng toe te voegen. Van deze mogelijkheid is vrij veel gebruik gemaakt. De meeste reacties hebben betrekking op commentaar op de hoge huurprijzen en gebrek aan informatievoorziening voor de bewoners. Vooral dit laatste punt kan eventueel in vervolgonderzoek worden behandeld om een beter beeld over de informatieverstrekking te krijgen en of de kritiek al dan niet terecht is.

Literatuurlijst

- Amsterdamse Federatie van woningcorporaties (2003). *Wonen in Amsterdam*. Amsterdam: Amsterdamse Federatie van woningcorporaties
- Bewonerscommissie Berflo ES Zuid (2006). *Bewonersenquête Berflo Es Zuid*.
- CBS (2007): *Inkomens en verhuizingen in Rotterdam*. Centraal Bureau voor de Statistiek
- Dijkstra W. & Smit J. (1999) *Onderzoek met vragenlijsten*. Amsterdam: VU Uitgeverij
- Gemeente Hengelo (2003). *Stadsmonitor Hengelo 2003*. Hengelo: bestuursdienst Afdeling Onderzoek en Statistiek
- Gemeente Hengelo (2003). *Wijkanalyse Berflo Es Zuid*. Hengelo: bestuursdienst Afdeling Onderzoek en Statistiek
- Gemeente Hengelo (2004). *Leefbaarheid en veiligheid Hengelo 2003*. Enschede: I&O Research
- Gemeente Hengelo (2004) *Swing: Wijk- en buurtgegevens*. Hengelo: Bestuursdienst Afdeling Onderzoek en Statistiek
- KAW architecten en adviseurs I(2006). *Buurtplan Berflo Es Zuid*
- SCP (2002). *Zekere Banden*. Den Haag: Sociaal Cultureel Planbureau
- SCP (2005). *Sociale staat van Nederland*. Den Haag: Sociaal Cultureel Planbureau
- SCP (2006). *Leefsituatie in de grote stad*. Den Haag: Sociaal Cultureel Planbureau
- VROM (2002). *Woonbehoefte Onderzoek*. Den Haag: ministerie van VROM
- VROM (2003). *Nieuwbouw en Herstructurering*. Den Haag: ministerie van VROM
- VROM (2004). *Leefbaarheid van wijken*. Den Haag: ministerie van VROM
- VROM (2007). *Wonen op een rijtje*. Den Haag: ministerie van VROM

Bijlagen

Bijlage I

Vragenlijst + begeleidende brieven

Begeleidende brief bewoners Berflo Es Zuid

Geachte mevrouw / mijnheer,

In de wijk Berflo Es Zuid gaat veel veranderen. Binnen de wijk vindt een herstructureringsprogramma plaats waaronder ook uw woning valt.

In opdracht van de Bewonerscommissie Berflo Es Zuid en de Wijkraad Berflo Es ben ik bezig met een onderzoek naar de woontevredenheid in de wijk op dit moment. De Bewonerscommissie en de Wijkraad zijn benieuwd naar de ervaringen van de bewoners van de wijk. Het gaat daarbij vooral om uw mening over de woon- en leefomstandigheden en de financiële situatie van de bewoners.

De uitkomsten van het onderzoek kunnen uiteindelijk worden gebruikt om na de herstructurering een vergelijkend onderzoek te doen. Hierin worden de oude en de nieuwe situatie vergeleken. Het doel van het onderzoek is om te kijken of de herstructurering daadwerkelijk bijdraagt aan een beter woongevoel en of de financiële situatie van de bewoners negatief wordt beïnvloed.

Voor het onderzoek is het van groot belang dat de mening van de bewoners wordt gemeten. Hier kunt u een belangrijke bijdrage aan leveren. Bij deze brief zit een korte vragenlijst. Het invullen van de vragenlijst zal niet meer dan tien minuten van uw tijd in beslag nemen. Alle gegevens worden uitsluitend voor dit onderzoek gebruikt. Uiteraard worden de gegevens anoniem verwerkt, zodat uw privacy niet in het geding is.

De ingevulde enquête kan tot en met vrijdag 4 mei 2007 worden afgeleverd bij de Berflo Buurtbalie aan de Gerardstraat 1. Op dinsdag- en/of woensdagavond (1 en 2 mei) kom ik langs om de vragenlijsten bij u thuis op te halen. Op donderdagmiddag 3 mei van 13.00 uur tot 15.00 uur is er tijdens de inloopmiddag bij de buurtbalie ruimte voor het stellen van vragen over het invullen van de vragenlijst. Ook zal er iemand aanwezig zijn die kan helpen bij eventuele vertaling van de vragenlijst naar het Turks.

De uitkomsten van het onderzoek worden via de Nieuwsbrief bekend gemaakt.

Voor vragen over de vragenlijst kunt u ook contact met mij opnemen via mijn emailadres: n.berends@student.utwente.nl

De Wijkraad, de Bewonerscommissie en ik hopen op uw medewerking.

Met vriendelijke groet,

Niek Berends
Universiteit Twente

Begeleidende brief voor reeds vertrokken bewoners

Geachte mevrouw / mijnheer,

Volgens de gegevens van St. Joseph bent u kort geleden verhuisd uit de wijk Berflo Es Zuid. In uw oude woonwijk wordt op dit moment een onderzoek gedaan. Om dit onderzoek te doen slagen is ook uw mening van belang.

In opdracht van de bewonerscommissie Berflo Es Zuid en de Wijkraad ben ik bezig met een onderzoek naar de woontevredenheid in de wijk Berflo Es Zuid op dit moment. De bewonerscommissie en de Wijkraad zijn benieuwd naar de ervaringen van de bewoners van de wijk. Het gaat daarbij vooral om de woon- en leefomstandigheden en de financiële situatie van de bewoners.

De uitkomsten van het onderzoek kunnen uiteindelijk worden gebruikt om na de herstructurering een vergelijkend onderzoek te doen. Hierin worden de oude en de nieuwe situatie vergeleken. Het doel van het onderzoek is om te kijken of de herstructurering daadwerkelijk bijdraagt aan een beter woongevoel en of de financiële situatie van de bewoners negatief beïnvloed wordt.

Om de bijdrage van de herstructurering te kunnen onderzoeken is het van belang om een goed beeld te krijgen van de huidige stand van zaken in de wijk. Bij het onderzoeken van de huidige situatie is het van belang om ook de bewoners te ondervragen die door deze herstructurering zijn verhuisd. De vragenlijst heeft dus betrekking op uw woonsituatie zoals deze was **voor** het verhuizen uit de Berflo Es.

Door middel van het invullen van de vragenlijst kunt u een belangrijke bijdrage leveren aan het onderzoek. Bij deze brief zit een korte vragenlijst. Het invullen van de vragenlijst zal niet meer dan tien minuten van uw tijd in beslag nemen. Alle gegevens worden uitsluitend voor dit onderzoek gebruikt. Uiteraard worden de gegevens anoniem verwerkt, zodat uw privacy niet in het geding is.

De ingevulde enquête kan tot en met vrijdag 4 mei 2007 via de retourenveloppe worden teruggestuurd of worden afgeleverd bij de Berflo Buurtbalie aan de Gerardstraat 1.

De uitkomsten van het onderzoek worden via de Nieuwsbrief bekend gemaakt.

Voor vragen over de vragenlijst kunt u contact met mij opnemen via mijn emailadres: n.berends@student.utwente.nl

De Wijkraad, de Bewonerscommissie en ik hopen op uw medewerking.

Met vriendelijke groet,

Niek Berends
Universiteit Twente

Enquête Woontevredenheid Berflo Es Zuid 2007

De vragenlijst heeft betrekking op uw woonsituatie voor het begin van de herstructurering. Wanneer u ondertussen verhuisd bent als gevolg van de herstructurering wil ik u vragen om de vragen te beantwoorden vanuit de situatie zoals die was voor de verhuizing.

U kunt de vragen beantwoorden door één van de hokjes aan te kruisen. Wanneer u meerdere antwoorden mag geven dan staat dit aangegeven.

Voorbeeld:

Woont u in de wijk Berflo Es?

- ja
 nee
 weet niet

Algemeen

1. Type woning: ☐ Hoogbouw ☐ Laagbouw, tussenwoning ☐ Laagbouw, hoekwoning ☐ Anders, namelijk 2. Uit hoeveel personen bestaat uw huishouden? ☐ 1 persoon ☐ 2 personen ☐ 3 personen ☐ 4 personen ☐ meer dan 4 personen 3. Type huishouden: ☐ Alleenstaand, zonder kinderen ☐ Alleenstaand, met kind(eren) ☐ Samenwonend, zonder kinderen ☐ Samenwonend, met kind(eren) ☐ Gehuwd, zonder kinderen ☐ Gehuwd, met kind(eren) ☐ Anders, namelijk	4. Indien u kinderen heeft. Wat is de leeftijd van deze kinderen? (meerdere antwoorden mogelijk) ☐ jonger dan 4 jaar ☐ 4-12 jaar ☐ 13-18 jaar ☐ ouder dan 18 jaar 5. Wat is uw leeftijd? ☐ Jonger dan 23 ☐ 23-29 ☐ 30-54 ☐ 55+ 6. Land van afkomst: ☐ Nederland ☐ Turkije ☐ Anders, namelijk.....

Woontevredenheid

A. Hieronder staan verschillende onderwerpen die te maken hebben met uw leef- en woonsituatie in Berflo Es Zuid. Wilt u voor elk van deze onderwerpen aangeven hoe tevreden u hier over bent? (door middel van het zetten van een kruisje in één van de hokjes)

	Ze er ontevreden	ontevreden	niet tevreden, niet ontevreden	tevreden	zeer tevreden	weet niet/ geen mening
Grootte van de woning	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Buitenruimte bij woning (tuin/balkon)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Onderhoud van de woning (bij huurwoning)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Totaaloordeel woning	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Verhouding tussen de kwaliteit en de woonlasten van uw woning	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Samenstelling van verschillende typen woningen in de wijk	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Parkeergelegenheid in de wijk	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Groenvoorzieningen in de wijk	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Speelvoorzieningen voor kinderen 4-12 jaar	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeugdvoorzieningen (speelvelden, enz.) jeugd 12-18 jaar	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Betrokkenheid van buurtbewoners onderling	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Aantal contacten dat u hebt met medebewoners	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kwaliteit van contacten met medebewoners	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Bewonerssamenstelling (verschillende culturen en achtergronden)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mogelijkheid om te participeren in de wijk	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Aanwezigheid van sociale buurthuizen en buurtcentra (bijv. TWK)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Afwezigheid van vernieling in de wijk	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Afwezigheid van vervuiling in de wijk	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Afwezigheid van overlast in de wijk (buren, jongeren, geluid, drugs, enz.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gevoel van veiligheid in de wijk	☐	☐	☐	☐	☐	☐

B. In onderstaande tabel staan dezelfde onderwerpen nog een keer genoemd. Wilt u deze keer aangeven welk belang u hecht aan elk van de genoemde onderwerpen met het oog op woontevredenheid? Kruis het hokje aan dat naar uw mening het juiste belang weergeeft.

	zeer onbelangrijk	onbelangrijk	niet belangrijk, niet onbelangrijk	belangrijk	zeer belangrijk
Grootte van de woning	☐	☐	☐	☐	☐
Buitenruimte bij woning (tuin/balkon)	☐	☐	☐	☐	☐
Onderhoud van de woning (bij huurwoning)	☐	☐	☐	☐	☐
Totaal oordeel woning	☐	☐	☐	☐	☐
Samenstelling van verschillende typen woningen in de wijk	☐	☐	☐	☐	☐
Parkeergelegenheid in de wijk	☐	☐	☐	☐	☐
Groenvoorzieningen in de wijk	☐	☐	☐	☐	☐
Speelvoorzieningen voor kinderen 4-12 jaar	☐	☐	☐	☐	☐
Jeugdvoorzieningen (speelvelden, etc) jeugd 12-18 jaar	☐	☐	☐	☐	☐
Betrokkenheid van buurtbewoners onderling	☐	☐	☐	☐	☐
Aantal contacten dat u hebt met medebewoners	☐	☐	☐	☐	☐
Kwaliteit van contacten met medebewoners	☐	☐	☐	☐	☐
Bewonerssamenstelling (verschillende culturen en achtergronden)	☐	☐	☐	☐	☐
Mogelijkheid om te participeren in de wijk	☐	☐	☐	☐	☐
Aanwezigheid van sociale buurthuizen en buurtcentra (bijv. TWK)	☐	☐	☐	☐	☐
Afwezigheid van vernieling in de wijk	☐	☐	☐	☐	☐
Afwezigheid van vervuiling in de wijk	☐	☐	☐	☐	☐
Afwezigheid van overlast in de wijk (buren, jongeren, geluid, drugs, enz.)	☐	☐	☐	☐	☐
Gevoel van veiligheid in de wijk	☐	☐	☐	☐	☐

Financiële situatie

1. U ontvangt inkomen uit:

- loon
- anders, namelijk

2. Wat is de hoogte van het maandelijks netto inkomen van het totale huishouden (gemiddeld, afgerond op 100 euro):

- +/- Euro

3. De volgende vragen (A en B) hebben betrekking op de huurprijs van uw woning en de eventuele huurtoeslag die u ontvangt. In sommige gevallen worden deze twee bedragen door St. Joseph al verrekend. Als dit het geval is en u weet niet wat de afzonderlijke bedragen zijn, kunt u dit bedrag invullen bij vraag C.

A. Wat is de hoogte van de maandelijkse huurprijs van uw woning? (kale huur, dus zonder servicekosten)

- Euro

B. Ontvangt u huurtoeslag?

- ja, euro
- nee
- weet niet

C. Indien de huurtoeslag door St. Joseph wordt verrekend met huurprijs kunt u hier het bedrag invullen dat u maandelijks aan St. Joseph betaalt:

- Euro

4. Een van de redenen van de herstructurering is de matige staat van de meeste woningen in de wijk. Zo laat bijvoorbeeld de isolatie van de meeste woningen te wensen over. Hierdoor zijn de stookkosten (kosten die u betaald aan gas) relatief hoog. Om te kunnen kijken of dit in de situatie na de herstructurering beter zal zijn is het nodig om de huidige stookkosten te weten. U kunt kiezen of u uw gasverbruik in geld aangeeft of in hoeveelheid verbruikt gas.

- euro per maand
- m³ (kubieke meter) per jaar
- weet niet

Toekomstperspectief

De volgende vragen hebben betrekking op de vraag of u van plan bent om te blijven wonen in de wijk Berflo Es Zuid.

1. Verwacht u na de herstructurering te blijven wonen in Berflo Es Zuid? (Of verwacht u terug te keren naar Berflo Es Zuid)

- Ja
- Nee
- Weet het nog niet, hangt af van

2. Indien u aangeven heeft niet te willen terugkeren naar de wijk Berflo Es Zuid wat zijn hiervoor de belangrijkste redenen? (Meerdere antwoorden mogelijk)

- Verwachte huurprijzen zijn te hoog
- Niet nog een keer willen verhuizen.
- Niet tevreden over de wijk
- Niet tevreden over de bewoners van de wijk
- Anders, namelijk.....

Bedankt voor het invullen van de vragenlijst.

Tot slot wordt hieronder ruimte geboden voor eigen commentaar op alles wat er toe nu toe is gebeurd en wat er nog staat te gebeuren in verband met het herstructureringsprogramma.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Bijlage II
Antwoorden per vraag

In deze bijlage staan alle antwoorden uit vragenlijsten weergegeven in tabellen.

Algemeen

type woning

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid geen antwoord	1	1,1	1,1	1,1
hoogbouw	15	16,1	16,1	17,2
laagbouw, tussenwoning	51	54,8	54,8	72,0
laagbouw, hoekwoning	25	26,9	26,9	98,9
anders	1	1,1	1,1	100,0
Total	93	100,0	100,0	

aantal personen

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 1	22	23,7	23,7	23,7
2	39	41,9	41,9	65,6
3	15	16,1	16,1	81,7
4	13	14,0	14,0	95,7
5	4	4,3	4,3	100,0
Total	93	100,0	100,0	

type huishouden

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid alleenstaand, zonder kinderen	23	24,7	24,7	24,7
alleenstaand, met kinderen	24	25,8	25,8	50,5
samenwonend, zonder kinderen	6	6,5	6,5	57,0
samenwonend, met kinderen	5	5,4	5,4	62,4
gehuwd, zonder kinderen	19	20,4	20,4	82,8
gehuwd, met kinderen	16	17,2	17,2	100,0
Total	93	100,0	100,0	

leeftijd kinderen

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid geen kinderen	47	50,5	50,5	50,5
jonger dan 4 jaar	4	4,3	4,3	54,8
4-12 jaar	10	10,8	10,8	65,6
13-18 jaar	6	6,5	6,5	72,0
ouder dan 18 jaar	15	16,1	16,1	88,2
jonger dan 4, en 4-12 jaar	1	1,1	1,1	89,2
4-12, en 13-18 jaar	7	7,5	7,5	96,8
13-18, en ouder dan 18 jaar	3	3,2	3,2	100,0
Total	93	100,0	100,0	

leeftijd

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid jonger dan 23	2	2,2	2,2	2,2
23-29	12	12,9	12,9	15,1
30-54	44	47,3	47,3	62,4
55+	35	37,6	37,6	100,0
Total	93	100,0	100,0	

land van afkomst

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nederland	74	79,6	79,6	79,6
	Turkije	11	11,8	11,8	91,4
	Suriname	1	1,1	1,1	92,5
	Irak	1	1,1	1,1	93,5
	Joegoslavie	1	1,1	1,1	94,6
	Ned. Antillen	1	1,1	1,1	95,7
	Syrie	1	1,1	1,1	96,8
	anders	3	3,2	3,2	100,0
	Total	93	100,0	100,0	

Tevredenheid

groottewoning

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	zeer ontevreden	3	3,2	3,4	3,4
	ontevreden	15	16,1	17,0	20,5
	niet tevreden, niet ontevreden	11	11,8	12,5	33,0
	tevreden	47	50,5	53,4	86,4
	zeer tevreden	12	12,9	13,6	100,0
	Total	88	94,6	100,0	
Missing	0	5	5,4		
Total		93	100,0		

buitenruimte

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	zeer ontevreden	2	2,2	2,3	2,3
	ontevreden	12	12,9	13,8	16,1
	niet tevreden, niet ontevreden	12	12,9	13,8	29,9
	tevreden	50	53,8	57,5	87,4
	zeer tevreden	11	11,8	12,6	100,0
	Total	87	93,5	100,0	
Missing	0	6	6,5		
Total		93	100,0		

onderhoud

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	zeer ontevreden	5	5,4	5,7	5,7
	ontevreden	21	22,6	24,1	29,9
	niet tevreden, niet ontevreden	21	22,6	24,1	54,0
	tevreden	37	39,8	42,5	96,6
	zeer tevreden	3	3,2	3,4	100,0
	Total	87	93,5	100,0	
Missing	0	6	6,5		
Total		93	100,0		

totaaloordeel woning

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	zeer ontevreden	4	4,3	4,6	4,6
	ontevreden	13	14,0	14,9	19,5
	niet tevreden, niet ontevreden	23	24,7	26,4	46,0
	tevreden	43	46,2	49,4	95,4
	zeer tevreden	4	4,3	4,6	100,0
	Total	87	93,5	100,0	
Missing	0	6	6,5		
Total		93	100,0		

verhouding kwaliteit

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	zeer ontevreden	4	4,3	4,8	4,8
	ontevreden	17	18,3	20,2	25,0
	niet tevreden, niet ontevreden	25	26,9	29,8	54,8
	tevreden	35	37,6	41,7	96,4
	zeer tevreden	3	3,2	3,6	100,0
	Total	84	90,3	100,0	
Missing	0	9	9,7		
Total		93	100,0		

samenstelling woning

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	zeer ontevreden	2	2,2	2,6	2,6
	ontevreden	15	16,1	19,2	21,8
	niet tevreden, niet ontevreden	27	29,0	34,6	56,4
	tevreden	31	33,3	39,7	96,2
	zeer tevreden	3	3,2	3,8	100,0
	Total	78	83,9	100,0	
Missing	0	15	16,1		
Total		93	100,0		

parkeergelegenheid

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	zeer ontevreden	7	7,5	8,4	8,4
	ontevreden	15	16,1	18,1	26,5
	niet tevreden, niet ontevreden	15	16,1	18,1	44,6
	tevreden	39	41,9	47,0	91,6
	zeer tevreden	7	7,5	8,4	100,0
	Total	83	89,2	100,0	
Missing	0	10	10,8		
Total		93	100,0		

groenvoorzieningen

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	zeer ontevreden	6	6,5	7,0	7,0
	ontevreden	15	16,1	17,4	24,4
	niet tevreden, niet ontevreden	15	16,1	17,4	41,9
	tevreden	43	46,2	50,0	91,9
	zeer tevreden	7	7,5	8,1	100,0
	Total	86	92,5	100,0	
Missing	0	7	7,5		
Total		93	100,0		

speelvoorzieningen

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	zeer ontevreden	8	8,6	11,6	11,6
	ontevreden	30	32,3	43,5	55,1
	niet tevreden, niet ontevreden	18	19,4	26,1	81,2
	tevreden	13	14,0	18,8	100,0
	zeer tevreden	0	0	0	100,0
	Total	69	74,2	100,0	
Missing	0	24	25,8		
Total		93	100,0		

jeugdvoorzieningen

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	zeer ontevreden	10	10,8	15,2	15,2
	ontevreden	28	30,1	42,4	57,6
	niet tevreden, niet ontevreden	15	16,1	22,7	80,3
	tevreden	13	14,0	19,7	100,0
	zeer tevreden	0	0,0	0,0	100,0
	Total	66	71,0	100,0	
Missing	0	27	29,0		
Total		93	100,0		

betrokkenheid bewoners

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	zeer ontevreden	4	4,3	5,3	5,3
	ontevreden	7	7,5	9,2	14,5
	niet tevreden, niet ontevreden	23	24,7	30,3	44,7
	tevreden	38	40,9	50,0	94,7
	zeer tevreden	4	4,3	5,3	100,0
	Total	76	81,7	100,0	
Missing	weet niet/geen antwoord	17	18,3		
	Total	93	100,0		

aantal contacten

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	zeer ontevreden	3	3,2	3,6	3,6
	ontevreden	3	3,2	3,6	7,1
	niet tevreden, niet ontevreden	18	19,4	21,4	28,6
	tevreden	54	58,1	64,3	92,9
	zeer tevreden	6	6,5	7,1	100,0
	Total	84	90,3	100,0	
Missing	weet niet/geen antwoord	9	9,7		
	Total	93	100,0		

kwaliteit contacten

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	zeer ontevreden	3	3,2	3,6	3,6
	ontevreden	5	5,4	6,0	9,6
	niet tevreden, niet ontevreden	21	22,6	25,3	34,9
	tevreden	50	53,8	60,2	95,2
	zeer tevreden	4	4,3	4,8	100,0
	Total	83	89,2	100,0	
Missing	weet niet/geen antwoord	10	10,8		
	Total	93	100,0		

bewonerssamenstelling

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	zeer ontevreden	4	4,3	5,0	5,0
	ontevreden	17	18,3	21,3	26,3
	niet tevreden, niet ontevreden	17	18,3	21,3	47,5
	tevreden	41	44,1	51,3	98,8
	zeer tevreden	1	1,1	1,3	100,0
	Total	80	86,0	100,0	
Missing	weet niet/geen antwoord	13	14,0		
	Total	93	100,0		

mogelijkheid participatie

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	zeer ontevreden	3	3,2	4,8	4,8
	ontevreden	6	6,5	9,5	14,3
	niet tevreden, niet ontevreden	26	28,0	41,3	55,6
	tevreden	27	29,0	42,9	98,4
	zeer tevreden	1	1,1	1,6	100,0
	Total	63	67,7	100,0	
Missing	weet niet/geen antwoord	30	32,3		
	Total	93	100,0		

aanwezigheid soc centra

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	zeer ontevreden	0	0,0	0,0	0,0
	ontevreden	7	7,5	9,3	9,3
	niet tevreden, niet ontevreden	14	15,1	18,7	28,0
	tevreden	54	58,1	72,0	100,0
	zeer tevreden	0	0,0	0,0	100,0
	Total	75	80,6	100,0	
Missing	weet niet/geen antwoord	18	19,4		
Total		93	100,0		

afwezigheid van vernieling

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	zeer ontevreden	7	7,5	9,5	9,5
	ontevreden	18	19,4	24,3	33,8
	niet tevreden, niet ontevreden	25	26,9	33,8	67,6
	tevreden	22	23,7	29,7	97,3
	zeer tevreden	2	2,2	2,7	100,0
	Total	74	79,6	100,0	
Missing	weet niet/geen antwoord	19	20,4		
Total		93	100,0		

afwezigheid van vervuiling

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	zeer ontevreden	13	14,0	16,0	16,0
	ontevreden	29	31,2	35,8	51,9
	niet tevreden, niet ontevreden	23	24,7	28,4	80,2
	tevreden	16	17,2	19,8	100,0
	Total	81	87,1	100,0	
Missing	weet niet/geen antwoord	12	12,9		
Total		93	100,0		

afwezigheid overlast

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	zeer ontevreden	7	7,5	8,8	8,8
	ontevreden	20	21,5	25,0	33,8
	niet tevreden, niet ontevreden	23	24,7	28,8	62,5
	tevreden	29	31,2	36,3	98,8
	zeer tevreden	1	1,1	1,3	100,0
	Total	80	86,0	100,0	
Missing	weet niet/geen antwoord	13	14,0		
Total		93	100,0		

gevoel veiligheid

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	zeer ontevreden	7	7,5	8,1	8,1
	ontevreden	11	11,8	12,8	20,9
	niet tevreden, niet ontevreden	22	23,7	25,6	46,5
	tevreden	41	44,1	47,7	94,2
	zeer tevreden	5	5,4	5,8	100,0
	Total	86	92,5	100,0	
Missing	weet niet/geen antwoord	7	7,5		
Total		93	100,0		

Belang

grootte woning

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	zeer onbelangrijk	0	0,0	0,0	0,0
	onbelangrijk	3	3,2	3,4	3,4
	niet belangrijk, niet onbelangrijk	6	6,5	6,9	10,3
	belangrijk	48	51,6	55,2	65,5
	zeer belangrijk	30	32,3	34,5	100,0
	Total	87	93,5	100,0	
Missing	geen antwoord	6	6,5		
	Total	93	100,0		

buitenruimte

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	zeer onbelangrijk	0	0,0	0,0	0,0
	onbelangrijk	2	2,2	2,4	2,4
	niet belangrijk, niet onbelangrijk	3	3,2	3,6	6,0
	belangrijk	54	58,1	64,3	70,2
	zeer belangrijk	25	26,9	29,8	100,0
	Total	84	90,3	100,0	
Missing	geen antwoord	9	9,7		
	Total	93	100,0		

onderhoud

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	zeer onbelangrijk	0	0,0	0,0	0,0
	onbelangrijk	1	1,1	1,2	1,2
	niet belangrijk, niet onbelangrijk	4	4,3	4,7	5,9
	belangrijk	55	59,1	64,7	70,6
	zeer belangrijk	25	26,9	29,4	100,0
	Total	85	91,4	100,0	
Missing	geen antwoord	8	8,6		
	Total	93	100,0		

totaaloordeel woning

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	zeer onbelangrijk	0	0,0	0,0	0,0
	onbelangrijk	0	0,0	0,0	0,0
	niet belangrijk, niet onbelangrijk	8	8,6	9,6	9,6
	belangrijk	57	61,3	68,7	78,3
	zeer belangrijk	18	19,4	21,7	100,0
	Total	83	89,2	100,0	
Missing	geen antwoord	10	10,8		
	Total	93	100,0		

samenstelling woning

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	zeer onbelangrijk	1	1,1	1,2	1,2
	onbelangrijk	6	6,5	7,0	8,1
	niet belangrijk, niet onbelangrijk	24	25,8	27,9	36,0
	belangrijk	45	48,4	52,3	88,4
	zeer belangrijk	10	10,8	11,6	100,0
	Total	86	92,5	100,0	
Missing	geen antwoord	7	7,5		
Total		93	100,0		

parkeergelegenheid

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	zeer onbelangrijk	0	0,0	0,0	0,0
	onbelangrijk	0	0,0	0,0	0,0
	niet belangrijk, niet onbelangrijk	14	15,1	16,3	16,3
	belangrijk	54	58,1	62,8	79,1
	zeer belangrijk	18	19,4	20,9	100,0
	Total	86	92,5	100,0	
Missing	geen antwoord	7	7,5		
Total		93	100,0		

groenvoorzieningen

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	zeer onbelangrijk	0	0,0	0,0	0,0
	onbelangrijk	1	1,1	1,2	1,2
	niet belangrijk, niet onbelangrijk	10	10,8	11,6	12,8
	belangrijk	47	50,5	54,7	67,4
	zeer belangrijk	28	30,1	32,6	100,0
	Total	86	92,5	100,0	
Missing	geen antwoord	7	7,5		
Total		93	100,0		

I speelvoorzieningen

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	zeer onbelangrijk	1	1,1	1,2	1,2
	onbelangrijk	2	2,2	2,4	3,5
	niet belangrijk, niet onbelangrijk	17	18,3	20,0	23,5
	belangrijk	35	37,6	41,2	64,7
	zeer belangrijk	30	32,3	35,3	100,0
	Total	85	91,4	100,0	
Missing	geen antwoord	8	8,6		
Total		93	100,0		

I jeugdvoorzieningen

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	zeer onbelangrijk	1	1,1	1,2	1,2
	onbelangrijk	4	4,3	4,7	5,9
	niet belangrijk, niet onbelangrijk	17	18,3	20,0	25,9
	belangrijk	35	37,6	41,2	67,1
	zeer belangrijk	28	30,1	32,9	100,0
	Total	85	91,4	100,0	
Missing	geen antwoord	8	8,6		
Total		93	100,0		

betrokkenheid bewoners

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	zeer onbelangrijk	0	0,0	0,0	0,0
	onbelangrijk	2	2,2	2,4	2,4
	niet belangrijk, niet onbelangrijk	19	20,4	22,4	24,7
	belangrijk	52	55,9	61,2	85,9
	zeer belangrijk	12	12,9	14,1	100,0
	Total	85	91,4	100,0	
Missing	geen antwoord	8	8,6		
Total		93	100,0		

aantal contacten

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	zeer onbelangrijk	1	1,1	1,2	1,2
	onbelangrijk	4	4,3	4,7	5,9
	niet belangrijk, niet onbelangrijk	25	26,9	29,4	35,3
	belangrijk	48	51,6	56,5	91,8
	zeer belangrijk	7	7,5	8,2	100,0
	Total	85	91,4	100,0	
Missing	geen antwoord	8	8,6		
Total		93	100,0		

kwaliteit contacten

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	zeer onbelangrijk	1	1,1	1,2	1,2
	onbelangrijk	1	1,1	1,2	2,4
	niet belangrijk, niet onbelangrijk	21	22,6	24,7	27,1
	belangrijk	53	57,0	62,4	89,4
	zeer belangrijk	9	9,7	10,6	100,0
	Total	85	91,4	100,0	
Missing	geen antwoord	8	8,6		
Total		93	100,0		

bewonerssamenstelling

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	zeer onbelangrijk	2	2,2	2,4	2,4
	onbelangrijk	6	6,5	7,1	9,5
	niet belangrijk, niet onbelangrijk	28	30,1	33,3	42,9
	belangrijk	41	44,1	48,8	91,7
	zeer belangrijk	7	7,5	8,3	100,0
	Total	84	90,3	100,0	
Missing	geen antwoord	9	9,7		
Total		93	100,0		

mogelijkheid participatie

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	zeer onbelangrijk	0	0,0	0,0	0,0
	onbelangrijk	4	4,3	5,0	5,0
	niet belangrijk, niet onbelangrijk	33	35,5	41,3	46,3
	belangrijk	38	40,9	47,5	93,8
	zeer belangrijk	5	5,4	6,3	100,0
	Total	80	86,0	100,0	
Missing	geen antwoord	13	14,0		
Total		93	100,0		

aanwezig soc centra

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	zeer onbelangrijk	0	0,0	0,0	0,0
	onbelangrijk	3	3,2	3,6	3,6
	niet belangrijk, niet onbelangrijk	16	17,2	19,0	22,6
	belangrijk	47	50,5	56,0	78,6
	zeer belangrijk	18	19,4	21,4	100,0
	Total	84	90,3	100,0	
Missing	geen antwoord	9	9,7		
Total		93	100,0		

afwezigheid vernieling

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	zeer onbelangrijk	0	0,0	0,0	0,0
	onbelangrijk	1	1,1	1,2	1,2
	niet belangrijk, niet onbelangrijk	4	4,3	4,8	6,0
	belangrijk	46	49,5	55,4	61,4
	zeer belangrijk	32	34,4	38,6	100,0
	Total	83	89,2	100,0	
Missing	geen antwoord	10	10,8		
Total		93	100,0		

afwezigheid vervuiling

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	zeer onbelangrijk	0	0,0	0,0	0,0
	onbelangrijk	1	1,1	1,2	1,2
	niet belangrijk, niet onbelangrijk	6	6,5	7,2	8,4
	belangrijk	44	47,3	53,0	61,4
	zeer belangrijk	32	34,4	38,6	100,0
	Total	83	89,2	100,0	
Missing	geen antwoord	10	10,8		
Total		93	100,0		

afwezigheid overlast

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	zeer onbelangrijk	2	2,2	2,4	2,4
	onbelangrijk	1	1,1	1,2	3,6
	niet belangrijk, niet onbelangrijk	7	7,5	8,3	11,9
	belangrijk	42	45,2	50,0	61,9
	zeer belangrijk	32	34,4	38,1	100,0
	Total	84	90,3	100,0	
Missing	geen antwoord	9	9,7		
Total		93	100,0		

gevoel veilig

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	zeer onbelangrijk	0	0,0	0,0	0,0
	onbelangrijk	2	2,2	2,4	2,4
	niet belangrijk, niet onbelangrijk	6	6,5	7,1	9,4
	belangrijk	30	32,3	35,3	44,7
	zeer belangrijk	47	50,5	55,3	100,0
	Total	85	91,4	100,0	
Missing	geen antwoord	8	8,6		
Total		93	100,0		

Financiële situatie

vorm van inkomen

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	loon	52	55,9	58,4	58,4
	AOW	7	7,5	7,9	66,3
	pensioen	4	4,3	4,5	70,8
	AOW + pensioen	7	7,5	7,9	78,7
	loon + studiefinanciering	3	3,2	3,4	82,0
	alimentatie	1	1,1	1,1	83,1
	uitkering	15	16,1	16,9	100,0
	Total	89	95,7	100,0	
Missing	geen antwoord	4	4,3		
Total		93	100,0		

hoogte inkomen

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	500	2	2,2	2,7	2,7
	600	2	2,2	2,7	5,4
	700	2	2,2	2,7	8,1
	780	1	1,1	1,4	9,5
	800	1	1,1	1,4	10,8
	850	2	2,2	2,7	13,5
	900	7	7,5	9,5	23,0
	960	1	1,1	1,4	24,3
	1000	7	7,5	9,5	33,8
	1100	7	7,5	9,5	43,2
	1200	4	4,3	5,4	48,6
	1300	6	6,5	8,1	56,8
	1350	1	1,1	1,4	58,1
	1400	5	5,4	6,8	64,9
	1500	4	4,3	5,4	70,3
	1600	2	2,2	2,7	73,0
	1700	2	2,2	2,7	75,7
	1800	1	1,1	1,4	77,0
	1900	1	1,1	1,4	78,4
	2000	7	7,5	9,5	87,8
	2100	1	1,1	1,4	89,2
	2300	1	1,1	1,4	90,5
	2400	2	2,2	2,7	93,2
	2500	1	1,1	1,4	94,6
	2800	2	2,2	2,7	97,3
	3000	1	1,1	1,4	98,6
	3500	1	1,1	1,4	100,0
	Total	74	79,6	100,0	
Missing	System	19	20,4		
Total		93	100,0		

hoogte huur

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	160	1	1,1	1,2	1,2
	174	1	1,1	1,2	2,5
	193	1	1,1	1,2	3,7
	200	1	1,1	1,2	4,9
	227	1	1,1	1,2	6,2
	239	1	1,1	1,2	7,4
	240	1	1,1	1,2	8,6
	258	1	1,1	1,2	9,9
	276	1	1,1	1,2	11,1
	277	1	1,1	1,2	12,3
	278	1	1,1	1,2	13,6
	280	1	1,1	1,2	14,8
	283	1	1,1	1,2	16,0
	285	1	1,1	1,2	17,3
	289	2	2,2	2,5	19,8
	290	2	2,2	2,5	22,2
	293	1	1,1	1,2	23,5
	295	1	1,1	1,2	24,7
	300	3	3,2	3,7	28,4
	301	1	1,1	1,2	29,6
	302	1	1,1	1,2	30,9
	303	2	2,2	2,5	33,3
	304	2	2,2	2,5	35,8
	305	1	1,1	1,2	37,0
	307	1	1,1	1,2	38,3
	308	2	2,2	2,5	40,7
	309	5	5,4	6,2	46,9
	310	4	4,3	4,9	51,9
	311	10	10,8	12,3	64,2
	312	9	9,7	11,1	75,3
	313	6	6,5	7,4	82,7
	315	2	2,2	2,5	85,2
	318	1	1,1	1,2	86,4
	320	2	2,2	2,5	88,9
	325	3	3,2	3,7	92,6
	330	2	2,2	2,5	95,1
	342	1	1,1	1,2	96,3
	364	1	1,1	1,2	97,5
	370	1	1,1	1,2	98,8
	407	1	1,1	1,2	100,0
	Total	81	87,1	100,0	
Missing	System	12	12,9		
Total		93	100,0		

ontvangt huurtoeslag

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ja, al verrekend met huur weet niet /geen antwoord	10	10,8	10,8	10,8
	ja	4	4,3	4,3	15,1
	nee	32	34,4	34,4	49,5
	nee	47	50,5	50,5	100,0
	Total	93	100,0	100,0	

hoogte huurtoeslag

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	33	1	1,1	3,7	3,7
	39	1	1,1	3,7	7,4
	42	2	2,2	7,4	14,8
	53	1	1,1	3,7	18,5
	55	1	1,1	3,7	22,2
	70	1	1,1	3,7	25,9
	76	1	1,1	3,7	29,6
	87	1	1,1	3,7	33,3
	93	1	1,1	3,7	37,0
	100	4	4,3	14,8	51,9
	101	1	1,1	3,7	55,6
	110	1	1,1	3,7	59,3
	111	1	1,1	3,7	63,0
	113	1	1,1	3,7	66,7
	114	1	1,1	3,7	70,4
	115	1	1,1	3,7	74,1
	117	1	1,1	3,7	77,8
	120	1	1,1	3,7	81,5
	124	1	1,1	3,7	85,2
	125	2	2,2	7,4	92,6
	140	1	1,1	3,7	96,3
	146	1	1,1	3,7	100,0
	Total	27	29,0	100,0	
Missing	System	66	71,0		
Total		93	100,0		

verrekenende huurprijs

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	196	2	2,2	11,8	11,8
	199	2	2,2	11,8	23,5
	200	7	7,5	41,2	64,7
	207	1	1,1	5,9	70,6
	210	1	1,1	5,9	76,5
	230	1	1,1	5,9	82,4
	256	2	2,2	11,8	94,1
	269	1	1,1	5,9	100,0
	Total	17	18,3	100,0	
Missing	System	76	81,7		
Total		93	100,0		

gaskosten + electra

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	60	3	3,2	7,1	7,1
	65	1	1,1	2,4	9,5
	70	1	1,1	2,4	11,9
	89	2	2,2	4,8	16,7
	90	1	1,1	2,4	19,0
	93	1	1,1	2,4	21,4
	95	1	1,1	2,4	23,8
	100	1	1,1	2,4	26,2
	118	1	1,1	2,4	28,6
	119	1	1,1	2,4	31,0
	120	2	2,2	4,8	35,7
	125	1	1,1	2,4	38,1
	128	1	1,1	2,4	40,5
	130	1	1,1	2,4	42,9
	132	1	1,1	2,4	45,2
	135	1	1,1	2,4	47,6
	136	1	1,1	2,4	50,0
	139	1	1,1	2,4	52,4
	140	2	2,2	4,8	57,1
	150	3	3,2	7,1	64,3
	162	1	1,1	2,4	66,7
	164	1	1,1	2,4	69,0
	165	1	1,1	2,4	71,4
	178	2	2,2	4,8	76,2
	180	1	1,1	2,4	78,6
	187	1	1,1	2,4	81,0
	189	2	2,2	4,8	85,7
	195	1	1,1	2,4	88,1
	200	1	1,1	2,4	90,5
	211	1	1,1	2,4	92,9
	248	1	1,1	2,4	95,2
	264	1	1,1	2,4	97,6
	265	1	1,1	2,4	100,0
	Total	42	45,2	100,0	
Missing	System	51	54,8		
Total		93	100,0		

besteedbaar inkomen

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	300	1	1,1	1,4	1,4
	301	1	1,1	1,4	2,9
	389	1	1,1	1,4	4,3
	390	1	1,1	1,4	5,7
	400	2	2,2	2,9	8,6
	573	1	1,1	1,4	10,0
	600	1	1,1	1,4	11,4
	647	1	1,1	1,4	12,9
	650	1	1,1	1,4	14,3
	658	1	1,1	1,4	15,7
	688	1	1,1	1,4	17,1
	689	1	1,1	1,4	18,6
	696	1	1,1	1,4	20,0
	700	2	2,2	2,9	22,9
	702	1	1,1	1,4	24,3
	707	1	1,1	1,4	25,7
	740	1	1,1	1,4	27,1
	744	2	2,2	2,9	30,0
	768	1	1,1	1,4	31,4
	787	1	1,1	1,4	32,9
	800	1	1,1	1,4	34,3
	807	1	1,1	1,4	35,7
	833	1	1,1	1,4	37,1
	891	1	1,1	1,4	38,6
	897	1	1,1	1,4	40,0
	902	2	2,2	2,9	42,9
	904	1	1,1	1,4	44,3
	905	1	1,1	1,4	45,7
	920	1	1,1	1,4	47,1
	926	1	1,1	1,4	48,6
	935	1	1,1	1,4	50,0
	950	1	1,1	1,4	51,4
	989	1	1,1	1,4	52,9
	992	1	1,1	1,4	54,3
	1000	2	2,2	2,9	57,1
	1023	1	1,1	1,4	58,6
	1031	1	1,1	1,4	60,0
	1035	1	1,1	1,4	61,4
	1088	1	1,1	1,4	62,9
	1105	1	1,1	1,4	64,3
	1110	1	1,1	1,4	65,7
	1120	1	1,1	1,4	67,1
	1170	1	1,1	1,4	68,6
	1185	1	1,1	1,4	70,0
	1189	2	2,2	2,9	72,9
	1291	1	1,1	1,4	74,3
	1292	1	1,1	1,4	75,7
	1299	1	1,1	1,4	77,1
	1423	1	1,1	1,4	78,6
	1496	1	1,1	1,4	80,0
	1587	1	1,1	1,4	81,4
	1680	1	1,1	1,4	82,9
	1688	1	1,1	1,4	84,3
	1700	1	1,1	1,4	85,7
	1715	1	1,1	1,4	87,1
	1788	1	1,1	1,4	88,6
	1809	1	1,1	1,4	90,0
	2017	1	1,1	1,4	91,4
	2089	1	1,1	1,4	92,9
	2110	1	1,1	1,4	94,3
	2136	1	1,1	1,4	95,7
	2489	1	1,1	1,4	97,1
	2490	1	1,1	1,4	98,6
	2711	1	1,1	1,4	100,0
	Total	70	75,3	100,0	
Missing	System	23	24,7		
Total		93	100,0		

Toekomstperspectief

verhuisd

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid niet verhuisd	75	80,6	80,6	80,6
wel verhuisd	18	19,4	19,4	100,0
Total	93	100,0	100,0	

blijft in berflo es (of keer terug)

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid ja	38	40,9	40,9	40,9
nee	30	32,3	32,3	73,1
weet niet	18	19,4	19,4	92,5
hangt af van prijs	5	5,4	5,4	97,8
hangt af van toekomst ivm baan of studie	2	2,2	2,2	100,0
Total	93	100,0	100,0	

waarom niet terug?

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid geen antwoord	38	40,9	40,9	40,9
1= verwachte huurprijs te hoog	24	25,8	25,8	66,7
2= niet weer willen verhuizen	4	4,3	4,3	71,0
3= niet tevreden over wijk	2	2,2	2,2	73,1
4= niet tevreden over bewoners	2	2,2	2,2	75,3
1 en 2	11	11,8	11,8	87,1
anders,....	6	6,5	6,5	93,5
1, 2 en 3	3	3,2	3,2	96,8
3 en 4	3	3,2	3,2	100,0
Total	93	100,0	100,0	

Bijlage III
Kruistabellen

			gevoel veiligheid					Total
			zeer ontevreden	ontevreden	niet tevreden, niet ontevreden	tevreden	zeer tevreden	
leeftijd	jonger dan 23	Count	0	0	0	2	0	2
		%	,0%	,0%	,0%	100,0%	,0%	100,0%
	23-29	Count	0	3	2	4	2	11
		%	,0%	27,3%	18,2%	36,4%	18,2%	100,0%
	30-54	Count	5	5	12	16	2	40
		%	12,5%	12,5%	30,0%	40,0%	5,0%	100,0%
	55+	Count	2	3	8	19	1	33
		%	6,1%	9,1%	24,2%	57,6%	3,0%	100,0%
Total		Count	7	11	22	41	5	86
		%	8,1%	12,8%	25,6%	47,7%	5,8%	100,0%

Kruistabel: tevredenheid veiligheid naar leeftijd.

			speelvoorzieningen				Total
			zeer ontevreden	ontevreden	niet tevreden, niet ontevreden	tevreden	
leeftijd kinderen	geen kinderen	Count	2	12	9	6	29
		%	6,9%	41,4%	31,0%	20,7%	100,0%
	jonger dan 4 jaar	Count	1	1	1	0	3
		%	33,3%	33,3%	33,3%	,0%	100,0%
	4-12 jaar	Count	1	4	2	3	10
		%	10,0%	40,0%	20,0%	30,0%	100,0%
	13-18 jaar	Count	1	2	0	1	4
		%	25,0%	50,0%	,0%	25,0%	100,0%
	ouder dan 18 jaar	Count	2	6	3	2	13
		%	15,4%	46,2%	23,1%	15,4%	100,0%
	jonger dan 4, en 4-12	Count	0	1	0	0	1
		%	,0%	100,0%	,0%	,0%	100,0%
	4-12, en 13-18	Count	0	3	2	1	6
		%	,0%	50,0%	33,3%	16,7%	100,0%
	13-18, en ouder dan 18	Count	1	1	1	0	3
		%	33,3%	33,3%	33,3%	,0%	100,0%
Total		Count	8	30	18	13	69
		%	11,6%	43,5%	26,1%	18,8%	100,0%

Kruistabel: tevredenheid speelvoorzieningen naar leeftijd kinderen.

			jeugdvoorzieningen				Total
			zeer ontevreden	ontevreden	niet tevreden, niet ontevreden	tevreden	
leeftijd kinderen	geen kinderen	Count	2	13	5	7	27
		%	7,4%	48,1%	18,5%	25,9%	100,0%
	jonger dan 4 jaar	Count	1	1	1	0	3
		%	33,3%	33,3%	33,3%	,0%	100,0%
	4-12 jaar	Count	3	2	1	2	8
		%	37,5%	25,0%	12,5%	25,0%	100,0%
	13-18 jaar	Count	1	1	1	2	5
		%	20,0%	20,0%	20,0%	40,0%	100,0%
	ouder dan 18 jaar	Count	2	6	3	2	13
		%	15,4%	46,2%	23,1%	15,4%	100,0%
	jonger dan 4, en 4-12	Count	0	1	0	0	1
		%	,0%	100,0%	,0%	,0%	100,0%
	4-12 en 13-18	Count	0	4	2	0	6
		%	,0%	66,7%	33,3%	,0%	100,0%
	13-18, en ouder dan 18	Count	1	0	2	0	3
		%	33,3%	,0%	66,7%	,0%	100,0%
Total		Count	10	28	15	13	66
		%	15,2%	42,4%	22,7%	19,7%	100,0%

Kruistabel: tevredenheid jeugdvoorzieningen naar leeftijd kinderen.

			blijft in berflo es					Total
			ja	nee	weet niet	hangt af van prijs	hangt af van toekomst ivm baan of studie	
type woning	geen antwoord	Count	1	0	0	0	0	1
		%	100,0%	,0%	,0%	,0%	,0%	100,0%
	hoogbouw	Count	3	7	3	1	1	15
		%	20,0%	46,7%	20,0%	6,7%	6,7%	100,0%
	laagbouw, tussenwoning	Count	23	13	12	3	0	51
		%	45,1%	25,5%	23,5%	5,9%	,0%	100,0%
	laagbouw, hoekwoning	Count	11	10	3	1	0	25
		%	44,0%	40,0%	12,0%	4,0%	,0%	100,0%
	anders	Count	0	0	0	0	1	1
		%	,0%	,0%	,0%	,0%	100,0%	100,0%
Total		Count	38	30	18	5	2	93
		%	40,9%	32,3%	19,4%	5,4%	2,2%	100,0%

Kruistabel: wel of niet blijven wonen naar type woning

			blijft in berflo es					Total
			ja	nee	weet niet	hangt af van prijs	hangt af van toekomst ivm baan of studie	
aantal personen	1	Count	6	11	4	0	1	22
		%	27,3%	50,0%	18,2%	,0%	4,5%	100,0%
	2	Count	13	14	8	4	0	39
		%	33,3%	35,9%	20,5%	10,3%	,0%	100,0%
	3	Count	9	4	1	0	1	15
		%	60,0%	26,7%	6,7%	,0%	6,7%	100,0%
	4	Count	8	0	4	1	0	13
		%	61,5%	,0%	30,8%	7,7%	,0%	100,0%
	5	Count	2	1	1	0	0	4
		%	50,0%	25,0%	25,0%	,0%	,0%	100,0%
Total		Count	38	30	18	5	2	93
		%	40,9%	32,3%	19,4%	5,4%	2,2%	100,0%

Kruistabel: wel en niet blijven wonen naar aantal personen huishouden

			blijft in berflo es					Total
			ja	nee	weet niet	hangt af van prijs	hangt af van toekomst ivm baan of studie	
type huishouden	alleenstaand, zonder kinderen	Count	7	11	4	0	1	23
		%	30,4%	47,8%	17,4%	,0%	4,3%	100,0%
	alleenstaand, met kinderen	Count	13	4	5	2	0	24
		%	54,2%	16,7%	20,8%	8,3%	,0%	100,0%
	samenwonend, zonder kinderen	Count	0	2	3	1	0	6
		%	,0%	33,3%	50,0%	16,7%	,0%	100,0%
	samenwonend, met kinderen	Count	3	0	1	0	1	5
		%	60,0%	,0%	20,0%	,0%	20,0%	100,0%
	gehuwd, zonder kinderen	Count	7	8	3	1	0	19
		%	36,8%	42,1%	15,8%	5,3%	,0%	100,0%
	gehuwd, met kinderen	Count	8	5	2	1	0	16
		%	50,0%	31,3%	12,5%	6,3%	,0%	100,0%
Total		Count	38	30	18	5	2	93
		%	40,9%	32,3%	19,4%	5,4%	2,2%	100,0%

Kruistabel: wel of niet blijven wonen naar type huishouden

			blijft in berflo es					Total
			ja	nee	weet niet	hangt af van prijs	hangt af van toekomst ivm baan of studie	
leeftijd	jonger dan 23	Count	0	0	1	1	0	2
		%	,0%	,0%	50,0%	50,0%	,0%	100,0%
	23-29	Count	3	5	2	0	2	12
		%	25,0%	41,7%	16,7%	,0%	16,7%	100,0%
	30-54	Count	21	10	11	2	0	44
		%	47,7%	22,7%	25,0%	4,5%	,0%	100,0%
	55+	Count	14	15	4	2	0	35
		%	40,0%	42,9%	11,4%	5,7%	,0%	100,0%
Total		Count	38	30	18	5	2	93
		%	40,9%	32,3%	19,4%	5,4%	2,2%	100,0%

Kruistabel: wel of niet blijven wonen naar leeftijd bewoner